

EVALUATIE CAL

COMMISSIE AWACS LIMBURG

EINDRAPPORTAGE

seo • economisch onderzoek

AUTEURS

NARD KOEMAN, MIRKO HARTGERINK, CHRISTIAAN BEHRENS EN ERIK BROUWER

IN OPDRACHT VAN

DE COMMISSIE AWACS LIMBURG (CAL)

AMSTERDAM, OKTOBER 2023

Samenvatting

Deze studie geeft inzicht in het functioneren van de Commissie AWACS Limburg. Uit het rapport blijkt dat de Commissie slechts deels voldoet aan de wettelijke taakomschrijving en dat leden ontevreden zijn over de effectiviteit en het functioneren van de Commissie. Wel zien we dat de Commissie van toegevoegde waarde is als tafel van ontmoeting, informatiedeling, overleg en voorlichting. Ook buiten de vergaderingen om zijn leden en partijen actief met elkaar in gesprek.

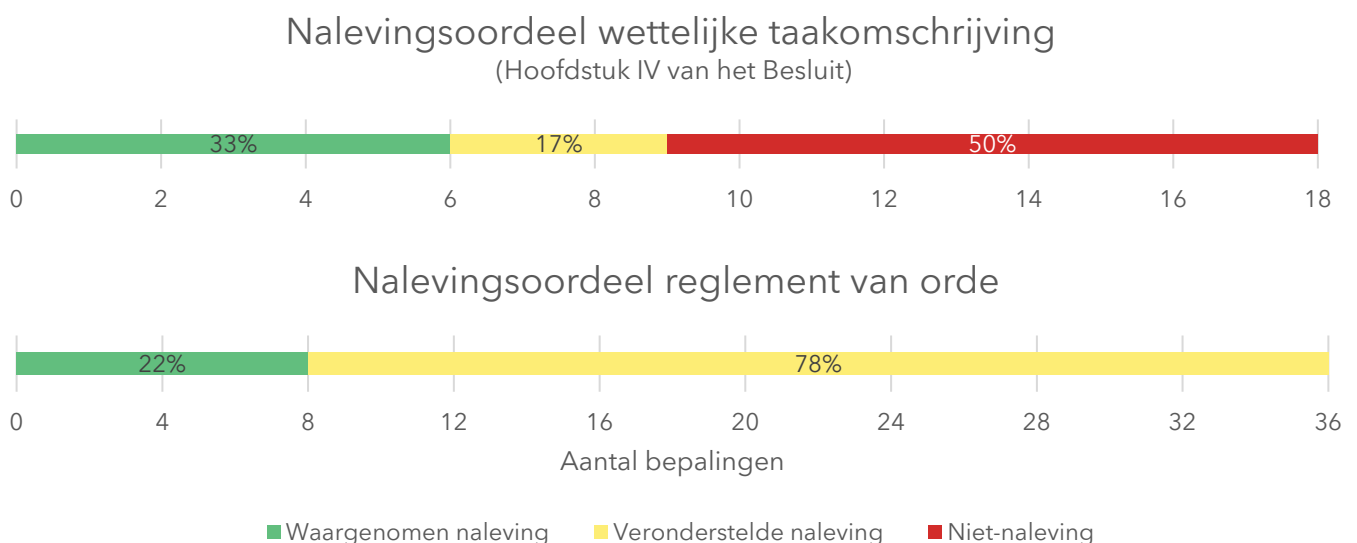
Achtergrond en vraagstelling:

Sinds 1982 vliegt de NAVO met AWACS-vliegtuigen vanaf de Duitse vliegbasis Geilenkirchen. Deze vliegbasis ligt vlak over de grens bij de gemeenten Beekdaelen en Brunssum. Het doel van de vluchten is om het Europese luchtruim te bewaken. Omdat de vluchten ook voor hinder zorgen bestond vanuit de regio de wens om een commissie van overleg en voorlichting in te stellen. Daarom heeft de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer in 1990 de Commissie AWACS Limburg (CAL) opgericht. De CAL is nog niet eerder geëvalueerd. De CAL heeft mede daarom aan SEO Economisch Onderzoek gevraagd om een evaluatie. De evaluatie zal zich richten op de nalevings sfeer, de tevredenheids sfeer en het formuleren van aanbevelingen.

Conclusies nalevings sfeer en tevredenheids sfeer:

1. De CAL voldoet slechts deels aan de wettelijke taakomschrijving (zie Figuur S.1);
2. De CAL functioneert zoals omschreven in het reglement van orde (zie Figuur S.1);
3. De instellingsbeschikking is vervangen door het hoofdstuk IV van het Besluit;
4. Leden zijn ontevreden over de effectiviteit en het functioneren van de CAL;
5. Merendeel van de leden geeft de voorkeur aan een onafhankelijke voorzitter.

Figuur S.1 Nalevingsonderzoek laat zien dat de CAL slechts deels voldoet aan de wettelijke taakomschrijving

Bron: SEO Economisch Onderzoek (2023)

Aanbevelingen:

1. Scherp de doelstellingen van de CAL aan;
2. Scherp de wettelijke taakomschrijving aan;
3. Sluit aan bij de beoogde samenstelling van de CAL;
4. Het Rijk moet een actievere houding binnen de CAL innemen;
5. Actualiseer (de kennis van) het reglement van orde;
6. Inhaalslag archivering CAL-documenten nodig;
7. Overweeg een onafhankelijke voorzitter.

De conclusies en aanbevelingen zijn puntsgewijs verder uitgewerkt in Hoofdstuk 4 van dit rapport.

Over dit onderzoek:

In dit onderzoek is gebruikgemaakt van:

- bureauonderzoek (zie de literatuurlijst voor een overzicht van de bestudeerde documenten);
- interviews (zie bijlage A voor een overzicht van de gesprekspartners); en een
- webenquête (zie bijlage D voor de vragenlijst).

Het bureauonderzoek bestaat uit nalevingsonderzoek en het reconstrueren van de beleidstheorie van de CAL. In twintig interviews en webenquête belichten we hoofdzakelijk de mate waarin de leden van de CAL tevreden zijn over het functioneren en de effectiviteit van het optreden van de CAL.

De onderzoeksperiode betreft de afgelopen acht jaar (2015 tot en met 2023).

Inhoudsopgave

Samenvatting		i
1	Inleiding	1
2	Nalevingsonderzoek	3
	2.1 Vooraf: wat is nalevingsonderzoek?	3
	2.2 Vooraf: wat is de beleidstheorie van de CAL?	3
	2.3 Vaststelling: de outputs van de CAL	5
	2.4 Vaststelling: voldoen aan de wettelijke taakomschrijving	7
	2.5 Vaststelling: functioneren volgens het reglement van orde	10
3	Tevredenheidsonderzoek	13
	3.1 Vaststelling: effectiviteit en het functioneren van de CAL	13
	3.2 Vaststelling: de invulling van de rol van de voorzitter	14
4	Conclusies en aanbevelingen	16
	4.1 Conclusies	16
	4.2 Aanbevelingen	18
Literatuur		21
Bijlage A	Gesprekspartners	27
Bijlage B	Reglement van orde	28
Bijlage C	Instellingsbeschikking (1990)	33
Bijlage D	Enquête	35

1 Inleiding

Deze studie geeft inzicht in het functioneren van de Commissie AWACS Limburg (CAL). Het onderzoek richt zich op de naleving van de wet- en regelgeving én de tevredenheid van de leden over de CAL. Daarnaast zijn aanbevelingen gedaan.

Achtergrond en vraagstelling

Sinds 1982 vliegt de NAVO met AWACS-vliegtuigen vanaf de Duitse vliegbasis Geilenkirchen. Deze vliegbasis ligt vlak over de grens bij de gemeenten Beekdaelen en Brunssum. Het doel van de vluchten is om het Europese luchtruim te bewaken.¹ Omdat de vluchten ook voor hinder zorgen bestond vanuit de regio de wens om een commissie van overleg en voorlichting in te stellen. Daarom heeft de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer in 1990 de Commissie AWACS Limburg (CAL) opgericht.² De CAL is nog niet eerder geëvalueerd. De CAL heeft mede daarom aan SEO Economisch Onderzoek gevraagd om een evaluatie.³

Dit onderzoek:

1. Geeft inzicht in de mate waarin de CAL ...
 - a. ... voldoet aan de wettelijke taakomschrijving;
 - b. ... functioneert zoals omschreven in het reglement van orde;
 - c. ... functioneert zoals omschreven in de instellingsbeschikking.
2. Geeft inzicht in de mate waarin de leden van de CAL tevreden zijn over ...
 - a. ... het functioneren van de CAL;
 - b. ... de effectiviteit van het optreden van de CAL;
 - c. ... de doorwerking van hun eigen inbreng in de conclusies en adviezen van de CAL;
 - d. ... de huidige invulling van het voorzitterschap of de voorkeur geven aan een onafhankelijke voorzitter.
3. Doet op basis van deze bevindingen aanbevelingen voor de toekomst van de CAL, met daarbij de focus op de uit te voeren taken, de samenstelling en de werkwijze van de CAL.

Onderzoeksaanpak

In dit onderzoek is gebruikgemaakt van bureauonderzoek, interviews en een webenquête.

- Het **bureauonderzoek** richt zich in eerste instantie op het afbakenen van de onderzoeksopdracht. Daarbij stellen we eerst de artikelen/bepalingen uit bovenstaande documenten (zie vraag 1) vast. Vervolgens is de methode ingezet om inzicht te krijgen in de mate van naleving en functioneren. De belangrijkste bronnen in het bureauonderzoek zijn de CAL-documenten, zoals de agenda en de verslagen. Daarnaast zijn ook flankerende documenten bestudeerd, zoals (digitale) brieven (van de gemeenten Beekdaelen en Brunssum gericht aan het Rijk) en convenanten die zijn gedeeld door de secretaris en de gemeenten met SEO.
- De **interviews** en **webenquête** zijn aanvullend op het bureauonderzoek. Het hoofddoel is om extra inzicht te krijgen in de mate van functioneren van de CAL, specifiek voor het nalevingsonderzoek gaat het er dan om vast te stellen of de CAL voldoet aan de taakstelling. Dat gebeurt door (oud-)CAL-leden te vragen naar hun ervaringen. Daarnaast zijn in de gesprekken bevindingen van SEO getoetst en is gezocht naar verklaringen.

¹ Zie: <https://www.defensie.nl/onderwerpen/internationale-samenwerking/radarvliegtuigen-bewaken-luchtruim>.

² Zie instellingsbeschikking Commissie AWACS Limburg (14 februari 199 en de Staatscourant (12 februari 1990).

³ Een inhoudelijke analyse van het gevoerde beleid rondom de Duitse vliegbasis Geilenkirchen zelf valt buiten de reikwijdte van het onderzoek betreffende de evaluatie van het functioneren van de CAL.

Over de interviews: Voor dit onderzoek is er met twintig personen gesproken. De gesprekspartners zijn onder anderen de voorzitter van de CAL, meerdere (oud) CAL-leden vanuit de gemeenten Beekdaelen en Brunssum, twee CAL-leden vanuit de vliegbasis Geilenkirchen en drie beleidsmedewerkers die namens het Rijk lid zijn van de CAL. Bijlage A bevat een lijst van de geïnterviewde personen. Alle gesprekspartners hebben voorafgaand aan het gesprek een interviewleidraad ontvangen ter voorbereiding op het gesprek. Na afloop van ieder gesprek is een gespreksverslag opgesteld en voorgelegd. Alle verslagen zijn geaccordeerd.

Onderzoeksperiode

Een eerste onderdeel van het onderzoek is het afbakenen van de onderzoeksperiode. Het onderzoek is gestart met als doel om tot circa acht jaar terug te kijken. Het bleek niet eenvoudig om deze periode goed in kaart te brengen omdat een gestructureerd en (digitaal) archief over deze periode ontbreekt. In een eerste inventarisatieronde heeft SEO documenten tot en met 2019 aangetroffen. Het gaat dan onder meer om informatie over de activiteiten van de CAL waaronder agenda's en notulen van de vergaderingen. Na bespreking van het conceptrapport hebben leden van de CAL oudere stukken ter beschikking gesteld. Dezelfde nalevingstoets is op deze set documenten uitgevoerd. Aanvullend zijn enkele oudere documenten van belang voor het beantwoorden van de onderzoeksvragen. Het gaat hierbij onder andere om het reglement van orde (1990), de instellingsbeschikking (1990) en de wettelijke taakomschrijving zoals omschreven in Hoofdstuk IV van het *Besluit zonerings buitenlands luchtvaartterrein Zuid-Limburg* (hierna: het Besluit). Daarnaast zijn naar aanleiding van de gesprekken andere documenten, zoals enkele brieven van de Staatssecretaris van Defensie over de Interim Beleidscommissie AWACS Limburg (IBC) uit 1981 en over de resultaten van een haalbaarheidsstudie naar de mogelijkheden tot vervanging van de motoren van de AWACS-vliegtuigen uit 2000, een convenant tussen het ministerie van Defensie met de gemeente Brunssum uit 1988 en het viersporenbeleid aangeleverd (zie ook Box 1.1).

Box 1.1 Wat stellen deze 'oudere' CAL-documenten op hoofdlijnen?

Kort samengevat:

- Uit de brief over de resultaten van de haalbaarheidsstudie blijkt dat op bedrijfseconomische gronden de vervanging van de motoren van de AWACS-vliegtuigen niet noodzakelijk is. Verder zegt de staatssecretaris toe dat er ook operationele- en milieuoverwegingen een belangrijke rol spelen bij de besluitvorming. Daarom wordt besloten om verder te studeren op de mogelijkheid van vervanging van de motoren van de AWACS-vliegtuigen;
- In het convenant zijn enkele afspraken overeengekomen over de hoogte van een schadevergoeding, een bespreking van de resultaten van de registratie van de vliegbewegingen van de AWACS-vliegtuigen, een geluidsbewakingssysteem, de vaststelling van het aantal AWACS-vliegbewegingen en de bevordering van de werkgelegenheid;
- In de brief over de IBC wordt aangegeven dat de staatssecretaris van Defensie heeft gesproken over de milieuhygiënische en planologische consequenties van de te verwachten geluidshinder van AWACS-vliegtuigen. Daarnaast bevat de brief een beschrijving van het opereren van de vliegtuigen vanaf de basis Geilenkirchen. Ten slotte wordt in de brief gesproken over het aanbrenge van geluidswerende voorzieningen aan woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen. Daartoe zijn ook activiteiten uitgezet;
- De vier thema's uit het viersporenbeleid zijn: gezondheid, verbetering van de leefomgevingskwaliteit, communicatie en minder vliegbewegingen en bosonderhoud. In het document wordt de stand van zaken van de vier sporen toegelicht. In het document wordt ook over plannen gesproken zoals het doen van onderzoek maar ook over de uitvoering van het beheerplan dat voorziet in kwalitatief goed bosbeheer waarbij de vliegfunnel wordt vrijgehouden.

Het reglement van orde, de instellingsbeschikking en hoofdstuk IV van het Besluit worden in hoofdstuk 2 besproken.

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft inzicht in de output van de CAL en bespreekt de mate waarin de CAL aan de wettelijke taakomschrijving voldoet en functioneert zoals omschreven in het reglement van orde en de instellingsbeschikking. Hoofdstuk 3 behandelt de tevredenheid van de CAL-leden over het functioneren, de effectiviteit, de doorwerking van eigen inbreng en de rol van de voorzitter. Hoofdstuk 4 besluit met conclusies en aanbevelingen.

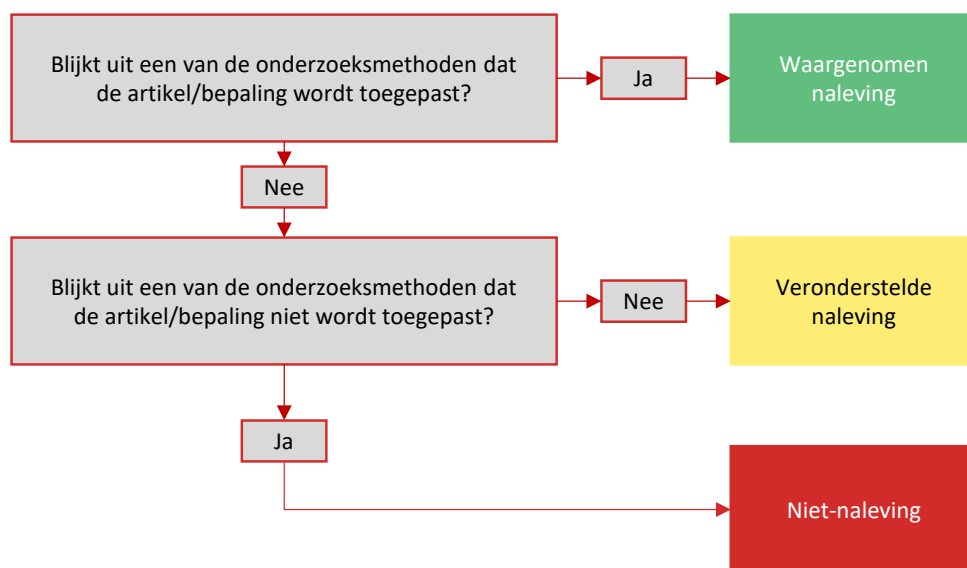
2 Nalevingsonderzoek

Uit dit nalevingsonderzoek blijkt dat de CAL slechts deels voldoet aan de wettelijke taakomschrijving. De outputs (notulen, agenda's, kennisdocumenten en lijstjes met actiepunten) geven een verdiepend inzicht in de werking van de CAL. Uit de gesprekken blijkt dat CAL-leden vaak niet goed op de hoogte zijn van de inhoud van het reglement van orde. Toch zorgt dit niet voor veel 'procesmatige' frictie.

2.1 Vooraf: wat is nalevingsonderzoek?

Het nalevingsonderzoek richt zich op alle artikelen/bepalingen uit de wettelijke taakomschrijving, het reglement van orde en de instellingsbeschikking. Er zijn verschillende manieren om inzicht te geven in de mate van naleving. Als uitgangspunt veronderstellen wij dat een artikel/bepaling wordt nageleefd. Als er signalen zijn waaruit blijkt dat een artikel/bepaling wordt nageleefd, dan concluderen wij waargenomen naleving. Indien er uit de documenten of gesprekken blijkt dat een artikel/bepaling niet wordt nageleefd, dan concluderen wij niet-naleving (zie Figuur 2.1). In deze evaluatie hebben we de naleving over de periode 2015 tot en met 2023 getoetst.

Figuur 2.1 Er zijn drie soorten nalevingsoordelen: waargenomen, veronderstelde en niet-naleving.

2.2 Vooraf: wat is de beleidstheorie van de CAL?

Om het functioneren van de CAL te beoordelen, moet er eerst inzicht worden verkregen in de theoretische werking van de commissie. Door middel van een beleidstheorie ontstaat er inzicht in de doelen en de beoogde werking van het beleid. Op basis van het bureauonderzoek en de afgenomen interviews kan vervolgens worden gekeken of de CAL daadwerkelijk functioneert zoals beoogd. Daarnaast kunnen obstakels die het functioneren van de CAL mogelijk belemmeren met behulp van een beleidstheorie goed worden geïdentificeerd.

Het doel van een beleidstheorie

Iedere evaluatie begint met een heldere beschrijving van de doelen en werking van het beleid. Daarbij helpt het om uit te leggen waarom men kan verwachten dat het gehanteerde beleid tot het gewenste effect zal leiden. Dat lijkt simpel, maar is het meestal niet. Beleid bestaat vaak uit meerdere samenhangende onderdelen die elk ook weer meerdere effecten hebben. Hierdoor ontstaan er ketens van oorzaak en gevolg. Een beleidstheorie brengt deze ketens met behulp van een pijlschema of doelenboom visueel in kaart en beschrijft het veronderstelde verband tussen de afzonderlijke schakels. De beleidstheorie maakt het mogelijk om indien nodig de verbanden achteraf systematisch in een evaluatie te toetsen.

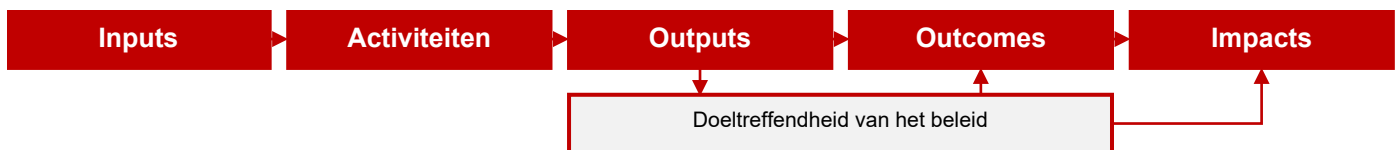
Uit welke onderdelen bestaat een beleidstheorie?

Iedere beleidstheorie bestaat uit respectievelijk vijf onderdelen:

1. De **inputs** van het beleid zijn alle middelen die worden ingezet, oftewel 'wat je erin stopt';
2. De **activiteiten** van het beleid zijn alle handelingen die met bovenstaande inputs worden uitgevoerd;
3. De **outputs** bestaan uit de directe resultaten van het beleid; zoals geleverde producten en/of diensten;
4. De **outcomes** beschrijven de effecten van het beleid op een hoger niveau (zowel positief als negatief);
5. De **impacts** bestaan uit de maatschappelijke effecten van het beleid (zowel positief als negatief).

De keten is ook grafisch weer te geven (zie Figuur 2.2).

Figuur 2.2 Het doel van een beleidstheorie is om het verband tussen inputs en impacts in kaart te brengen

Aanzet reconstructie beleidstheorie van de CAL

1. De **inputs** in de beleidstheorie bestaan uit de commissie en de commissieleden van de CAL (zoals vastgelegd in de wet- en regelgeving). Verder wordt de commissie gefinancierd door het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Daarnaast zijn onderzoeksrapporten en klachtenrapportages input voor de CAL. Ten slotte kan de kennis van externe deskundigen ook als input worden gezien.
2. De **activiteiten** beschrijven wat de commissie doet. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het houden van CAL-vergaderingen, het lezen en bespreken van de vergaderstukken, het opstellen van onderzoeksvragen, het verzamelen van nieuwe informatie (middels werkgroepen) en het opstellen van adviezen en voorstellen en het delen van informatie.
3. De **outputs** die door de CAL worden gerealiseerd zijn als volgt. Na iedere vergadering wordt een verslag van de vergadering opgesteld. Daarnaast heeft de CAL de taak om de minister te adviseren en van voorstellen te voorzien én om informatie te verstrekken en voorlichting te geven met betrekking tot de geluidsaspecten van het gebruik van het luchtvaartterrein. Zo'n advies of voorstel kan als output worden gezien.

Uit de interviews en het bureauonderzoek blijkt dat er over de **outcomes** en de **impact** geen consensus bestaat binnen de CAL. Wel kan er bij de outcomes bijvoorbeeld gedacht worden aan het aandeel adviezen en/of voorstellen dat wordt besproken met of wordt overgenomen door de ministers (dit zijn suggesties vanuit SEO). Bij de impact kan bijvoorbeeld gedacht worden aan vermindering van de hinder, een verbetering in de kwaliteit van de leefomgeving of een intensivering van de bestuurlijke samenwerking tussen de verschillende overheden. Volgens SEO is het noodzakelijk om binnen de CAL consensus te krijgen over de invulling van de outcomes en impacts. Dat helpt om het proces binnen de CAL beter te sturen en de doeltreffendheid van de CAL te vergroten.

2.3 Vaststelling: de outputs van de CAL

Wat is bekend over de recente (vanaf 2019) output van de CAL?

In dit hoofdstuk geven we een overzicht van de outputs van de CAL. In totaal hebben we voor de periode vanaf 2019 in totaal 16 verslagen, 15 notulen en 7 actiepuntenlijsten aangetroffen. We hebben geen schriftelijke adviezen of voorstellen vanuit de CAL aangetroffen. Wel zijn er adviezen, in de brede zin van het woord, verstuurd door leden van de CAL. Daarnaast zijn er ook geen adviesaanvragen vanuit de ministers van Infrastructuur en Waterstaat en Defensie geweest. Dit is een belangrijke bevinding omdat deze formele outputs behoren tot de wettelijke taakomschrijving van de CAL (zie ook paragraaf 2.4). Daarnaast betekent het dat in het verdere onderzoek dus ook niet gekeken kan worden naar de tevredenheid over de doorwerking van eigen inbreng in de adviezen van de CAL (zie onderzoeksvraag 2c), simpelweg omdat er geen formele CAL-adviezen zijn. Wel waren er andere outputs zoals verslagen, actiepuntenlijsten en agenda's van de CAL-vergaderingen. We hebben daarom naar een bredere definitie van 'adviezen' gekeken, dus ook adviezen die van individuele CAL-leden kwamen.

De outputs van de CAL over de periode 2019-heden zijn als volgt samen te vatten:

• Aantal beschikbare CAL-verslagen:	16
• Aantal beschikbare CAL-agenda's:	15
• Aantal beschikbare CAL-actiepuntenlijsten:	7
• Gemiddeld aantal actiepunten per vergadering:	5,3
• Gemiddeld aantal bijgevoegde stukken per vergadering:	10,4

Wat is bekend over de CAL-verslagen?

Met betrekking tot de CAL-verslagen zijn er drie aspecten die in het oog springen:

1. De **kwaliteit van de CAL-verslagen** is redelijk hoog. Zo hebben de verslagen een duidelijke structuur en worden actiepunten expliciet en helder opgeschreven (wie, wat, waar, wanneer, waarom enzovoorts). Ook de CAL-leden ervaren de kwaliteit van de verslaglegging als hoog. Zo blijkt dat het verslag van de voorgaande CAL-vergadering vaak zonder veel wijzigingen wordt geaccordeerd. De onderzoekers van SEO valt echter wel op dat CAL-documenten, waarnaar verwezen wordt, regelmatig ontbreken. Volgens gesprekspartners is dit de afgelopen periode aanzienlijk verbeterd. Zij geven daarbij aan dat de informatiehuishouding van de CAL met de komst van de huidige secretaris aanzienlijk is verbeterd.⁴
2. De **opslag van de documentatie** is een onderwerp dat ook regelmatig besproken wordt in de vergadering. Alhoewel er van iedere vergadering een verslag opgesteld moet worden,⁵ zijn in eerste instantie enkel de verslagen vanaf 2018 aangetroffen. Na bespreking van de conceptrapportage van dit onderzoek zijn documenten van voor 2018 vanuit privé-archieven van CAL-leden gedeeld met de onderzoekers van SEO. Vanuit de CAL bestaat de wens om een digitaal archief bij te houden, waarin alle stukken terug te lezen zijn.⁶ Echter was het voor een langere periode onduidelijk bij wie de verantwoordelijkheid ligt om dit digitale archief in te richten. Zo lijkt eerst de verantwoordelijkheid bij het secretariaat te liggen, maar lijkt deze na twee jaar verplaatst te zijn naar het ministerie van Defensie.⁷ Uiteindelijk wordt dit digitale archief maar in beperkte mate gerealiseerd aangezien enkel de verslagen vanaf november 2018 beschikbaar zijn. Uit de verslagen wordt niet duidelijk waar stukken van voor november 2018 opgeslagen zijn. Alhoewel sommige leden van de CAL al in

⁴ Zie pagina 4 van '003-CAL-AWACS-2022-concept-verslag versie 130122'

⁵ Reglement van orde (1990)

⁶ Zie 'verslag 15.01.2020'

⁷ Zie 'verslag 15.01.2020' en pagina 3 van '003-CAL-AWACS-2022-concept-verslag versie 130122'.

2020 het secretariaat verzoeken om dit bij de provincie na te vragen, is er tot op heden nog geen duidelijkheid. Een jaar later merkt de vertegenwoordiger van het ministerie van Defensie op dat de stukken op te vragen zijn 'via ambtenaren'.⁸ Echter wordt niet duidelijk wie deze ambtenaren zijn.

Box 2.1 Sinds 8 maart 2023 plaatst het Rijksvastgoedbedrijf documenten online

Uit het conceptverslag van de vergadering van 8 maart 2023 blijkt dat vanaf 2023 de ledenlijst en de vergaderstukken op de site COVM.nl geplaatst worden door het Rijksvastgoedbedrijf namens Defensie. Vanwege capaciteitsproblemen en vernieuwing van de site kunnen er geen stukken ouder dan 2023 geplaatst worden. Ook videobeelden kunnen niet geplaatst worden in verband met de eisen voor toegankelijkheid die gelden voor websites van de Rijksoverheid. Ook een dynamisch archief behoort vanwege financiële en capacitaire redenen niet tot de mogelijkheden. In het document wordt aangegeven dat oudere stukken via ambtelijke navraag aan de leden van de CAL kunnen worden verstrekt.

3. De **rolverdeling binnen de CAL**: de leden van de commissie nemen verschillende rollen aan binnen de CAL. Uit de verslagen komt naar voren dat het initiatief binnen vergaderingen voornamelijk bij de burgemeesters, wethouders en burgerleden ligt. De rol van de vertegenwoordigers van de ministeries en de vliegbasis is binnen de CAL vaak beperkt tot het beantwoorden van vragen uit de regio.

Wat is bekend over de CAL-actiepuntenlijst?

Voor iedere vergadering wordt een actiepuntenlijst opgesteld. Op deze lijst staat vermeld welke actie moet worden verricht en door wie deze actie verricht moet worden. Vervolgens worden de actiepunten in de eerstvolgende vergadering weer nagelopen en wordt er gecontroleerd of deze zijn uitgevoerd. Er is een paar aspecten omtrent de acties die in het oog springen, namelijk het type acties en de controle van deze acties.

1. Het **type acties** dat op de actiepuntenlijst voorkomt heeft betrekking op ofwel het bespreken, dan wel het opzetten van onderzoek (vanuit de taakstelling om in voorkomende gevallen informatie te verstrekken). Zo worden er bijvoorbeeld rapporten omtrent de uitstoot van fijnstof rondom Schiphol besproken, moet er vervolgonderzoek worden gedaan naar vroegsterfte door beroerte etc. Uit de verslagen wordt echter niet duidelijk dat deze onderzoeksrapporten aanleiding geven tot nieuwe actiepunten. *Dit kan als oorzaak hebben dat dit alleen besproken wordt in overleg met de staatssecretaris, maar daar zijn geen verslagen van.* Uit de verslagen blijkt ook niet dat er bij de opzet van de onderzoeken al een specifieke actie aan de resultaten van het onderzoek verbonden is. Een ander veelvoorkomend type actie is dat er navraag gedaan moet worden bij één van de ministeries of de vliegbasis. Hierdoor ontstaat het beeld dat de commissie fungeert als een plek voor het uitwisselen van AWACS-gerelateerde informatie, en tegelijkertijd het in kaart brengen van de problematiek. Incidenteel worden er wel acties voorbereid die specifiek beleidsbeïnvloeding tot doel hebben. Deze acties worden echter niet uitgevoerd *namens* de CAL, maar door enkele leden van de CAL.
2. Over de **controle van het uitvoeren van de acties**: Uit de verslagen komt het beeld naar voren dat het uitvoeren van acties niet voldoende effectief wordt gecontroleerd. Alhoewel de actiepunten overzichtelijk staan opgeschreven, blijkt uit de verslagen dat de controle minimaal is. Het nalopen van de acties heeft de structuur van een controle waarbij er voor ieder actiepunt wordt nagegaan of dit wel of niet is afgehandeld. Uit de verslagen blijkt niet dat de CAL veel druk uitoefent om te achterhalen waarom actiepunten niet zijn uitgevoerd. Zo blijven actiepunten vrij lang op de lijst staan, of wordt er volstaan met een gedeeltelijk antwoord. Dit leidt ertoe dat er weinig druk is vanuit de CAL om effectief te komen tot aanbevelingen richting de ministeries of de basis. Pas in 2022 komt er een oproep om deadlines te verbinden aan de actiepuntenlijst.

⁸ Zie pagina 3 van '003-CAL-AWACS-2022-concept-verslag versie 130122'

2.4 Vaststelling: voldoen aan de wettelijke taakomschrijving

Hoofdstuk IV van het Besluit geeft een overzicht van de wettelijke taakomschrijving, de samenstelling en werkwijze van de CAL. Het hoofdstuk bestaat uit drie artikelen (zie Box 2.2). In deze paragraaf is onderzocht in hoeverre de CAL aan deze artikelen voldoet. Daaruit blijkt dat de CAL slechts deels voldoet zoals wettelijk vastgelegd. De paragraaf sluit af met een reflectie van de CAL-leden op deze resultaten. Aanvullend is het van belang om te weten dat de instellingsbeschikking van de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer d.d. 14 februari 1990, nummer 16N9113 DGM/G per 29 december 1994 is ingetrokken en vervangen door hoofdstuk IV van het Besluit (Staatsblad, 38). Wij verwijzen de geïnteresseerde lezer naar Bijlage C voor de volledige instellingsbeschikking uit 1990. Het valt op dat de inhoud van de instellingsbeschikking vrijwel identiek is aan de tekst uit het Besluit. Hierom is besloten om geen aanvullend onderzoek te doen naar de mate waarin de CAL functioneert zoals omschreven in de instellingsbeschikking (zie onderzoeksvraag 1c).

Box 2.2 Artikel 16 van het Besluit stelt dat de CAL tot taak heeft om de ministers te adviseren

Artikel 16	
1.	Onze Minister kan in overeenstemming met Onze Minister van Defensie een commissie instellen, die voor de zone tot taak heeft: <ol style="list-style-type: none"> Onze Minister te adviseren terzake van de toepassing van Hoofdstuk VIII van de wet juncto artikel 130 van de wet voor gebieden in Limburg waar ernstige geluidhinder vanwege het luchtvaartterrein optreedt; Onze Minister en Onze Minister van Defensie te adviseren over de maatregelen en voorschriften ter vermindering van de geluidhinder en eventuele andere hinderfactoren op Nederlands grondgebied rondom het luchtvaartterrein; in voorkomende gevallen informatie te verstrekken en voorlichting te geven met betrekking tot de geluidsaspecten van het gebruik van het luchtvaartterrein.
2.	De commissie is bevoegd Onze Minister en Onze Minister van Defensie ongevraagd voorstellen te doen.
3.	De commissie kan zich doen voorlichten door deskundigen buiten de commissie.
4.	In de commissie hebben zitting: <ol style="list-style-type: none"> het lid van gedeputeerde staten, belast met het milieubeheer, alsmede een lid, aan te wijzen door en uit gedeputeerde staten; de burgemeester van de gemeente Brunssum, alsmede twee door burgemeester en wethouders van die gemeente aan te wijzen vertegenwoordigers; de burgemeester van de gemeente Onderbanken, alsmede drie door burgemeester en wethouders van die gemeente aan te wijzen vertegenwoordigers; twee door Onze Minister aan te wijzen vertegenwoordigers; twee door Onze Minister van Defensie aan te wijzen vertegenwoordigers; één vertegenwoordiger aan te wijzen door de commandant van de vliegbasis Teveren/Geilenkirchen.
5.	Het lid van gedeputeerde staten, belast met het milieubeheer, is voorzitter, het andere lid van gedeputeerde staten is vice-voorzitter.
6.	De aanwijzing van vertegenwoordigers door burgemeester en wethouders kan te allen tijde door deze worden gewijzigd of ingetrokken.
Artikel 17	
1.	De commissie stelt een reglement van orde op.
2.	In dit reglement worden in ieder geval regels gesteld met betrekking tot onderwerpen als de vervanging van commissieleden bij afwezigheid, de vergaderfrequentie, alsmede de openbaarheid van vergaderingen en notulen
Artikel 18	
1.	De commissie heeft een secretariaat, bestaande uit een secretaris, een plaatsvervangend secretaris en een functionaris ten behoeve van voorlichting en contacten met derden. De leiding van het secretariaat berust bij de secretaris.
2.	De secretaris, de plaatsvervangend secretaris en de functionaris, bedoeld in het eerste lid, worden aangewezen door gedeputeerde staten.
3.	Gedeputeerde staten kunnen voorts deskundigen op het gebied van ruimtelijke ordening en milieubeheer aanwijzen ten behoeve van ambtelijke bijstand aan de commissie.

Bron: Besluit zonering buitenlands luchtvaartterrein Zuid-Limburg – geraadpleegd op 4 mei 2023.

In het Besluit wordt gesproken over 'onze Minister' - dit betreft de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM). De taken van dit ministerie zijn per 2010 overgeheveld naar het Ministerie van Infrastructuur en Milieu. In 2017 kwam het dossier te liggen bij het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

Bevindingen artikel 16

- Betreffende lid 1 constateert SEO dat de commissie die per 12 februari 1990 is ingesteld nog steeds ingesteld is (Staatsblad, 1995, 38, Artikel 21). Zodoende zijn de taken zoals beschreven in lid 1 sub a tot en met sub c van toepassing. Op basis van het onderzoek stelt SEO dat de ministers in de onderzoeksperiode (2019 tot en met 2023) niet door de ingestelde commissie zijn geadviseerd (in de enge zin van het woord). Ook in de periode daarvoor is geen schriftelijk CAL-advies aangetroffen). Volgens de gesprekspartners is er sprake van problematiek (ernstige geluidshinder). De CAL heeft geen schriftelijk advies aan de ministers geformuleerd en daarmee concluderen wij dat voor lid 1, sub a en b er sprake is van **niet-naleving**. Wel hebben individuele leden van de CAL adviezen verstuurd en onderwerpen en suggesties aangekaart. Het gaat bijvoorbeeld om brieven die zijn ondertekend door de gemeenten. Met betrekking tot lid 1, sub c constateren wij op basis van het kwalitatieve onderzoek **waargenomen naleving**. Zo geven meerdere gesprekspartners onafhankelijk van elkaar aan dat de basis - waar mogelijk - informatie verstrekt en voorlichting geeft over het gebruik van het luchtvaartterrein. Daarbij geldt dan wel de opmerking dat het niet de CAL zelf is die de informatie verstrekt, maar dat binnen de CAL deze informatieverstrekking wel kan plaatsvinden. Het is onduidelijk of de CAL zelf ook informatie verstrekt of voorlichting geeft aan andere belanghebbenden.
- Lid 2 stelt dat de CAL bevoegd is om ongevraagd voorstellen te doen, maar hieraan is in de wet geen expliciete taak gekoppeld. We constateren dat de CAL in de genoemde periode geen formele voorstellen aan de ministers heeft gedaan. Omdat het hier geen taak betreft, maar een bevoegdheid waar de CAL wel of niet gebruik van kan maken, concluderen we dat het betreffende lid 2 om **veronderstelde naleving** gaat.
- Betreffende lid 3 constateert SEO dat de CAL zich in de onderzoeksperiode heeft doen voorlichten door deskundigen buiten de CAL. Dit zien we bijvoorbeeld terug in de aanwezigheidsoverzichten van de CAL-vergaderingen. Daarnaast wordt in de interviews meermaals verwezen naar onderzoek en voorlichting vanuit het KICL, de GGD, het RIVM en het NLR. Zodoende constateren wij **waargenomen naleving**.
- Betreffende lid 4 constateert SEO dat de samenstelling van de CAL afwijkt van de beoogde samenstelling. Zo blijkt bijvoorbeeld uit de aanwezigheidsoverzichten zoals opgenomen in de CAL-notulen dat er in de onderzoeksperiode slechts één vertegenwoordiger vanuit het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat lid is van de CAL. Daarnaast is ook vanuit het ministerie van Defensie in de onderzochte periode regelmatig slechts één vertegenwoordiger aanwezig. Zodoende constateren wij voor sub d en e **niet-naleving**.⁹ Voor de gemeente Brunssum constateren wij dat de burgemeester de afgelopen periode geen zitting heeft genomen in de CAL. Wel is de vertegenwoordigende rol van de burgemeester van Brunssum ingevuld door een wethouder, waardoor Brunssum wel bestuurlijk vertegenwoordigd is. Ten slotte is er vanuit de Gedeputeerde Staten slechts één lid aanwezig, namelijk de voorzitter. Zodoende constateren wij ook voor lid a **niet-naleving**. Voor lid c en f constateren wij, ondanks dat er regelmatig twee vertegenwoordigers vanuit de vliegbasis aanwezig zijn, **waargenomen naleving**.
- Betreffende lid 5 constateert SEO dat de voorzitter van de CAL de afgelopen periode inderdaad het lid van de Gedeputeerde Staten belast met milieubeheer was. Uit de aanwezigheidsoverzichten van de CAL komt niet naar voren dat er ook een lid van de Gedeputeerde Staten vicevoorzitter van de CAL is. Zodoende is er sprake van **niet-naleving**.
- Lid 6 stelt dat de aanwijzing van vertegenwoordigers door burgemeester en wethouders te allen tijde door deze kan worden gewijzigd of ingetrokken. Dit betreft een bevoegdheid (net als lid 2). We concluderen **veronderstelde naleving**.

⁹ Wel was er tijdelijk een dubbele bemanning vanuit Defensie (i.v.m. de aankomende pensionering van dhr. Kwast).

Bevindingen artikel 17

- Betreffende artikel 17 lid 1 constateert SEO dat de CAL over een reglement van orde beschikt. Zodoende is er sprake van **waargenomen naleving**.
- Betreffende artikel 17 lid 2 constateert SEO dat in dit reglement van orde regels zijn opgesteld over o.a. vervanging bij afwezigheid (zie artikel 4), de vergaderfrequentie (zie artikel 9), de openbaarheid van vergaderingen (zie artikel 7), als de notulen (zie artikel 27). Zodoende is er sprake van **waargenomen naleving**.

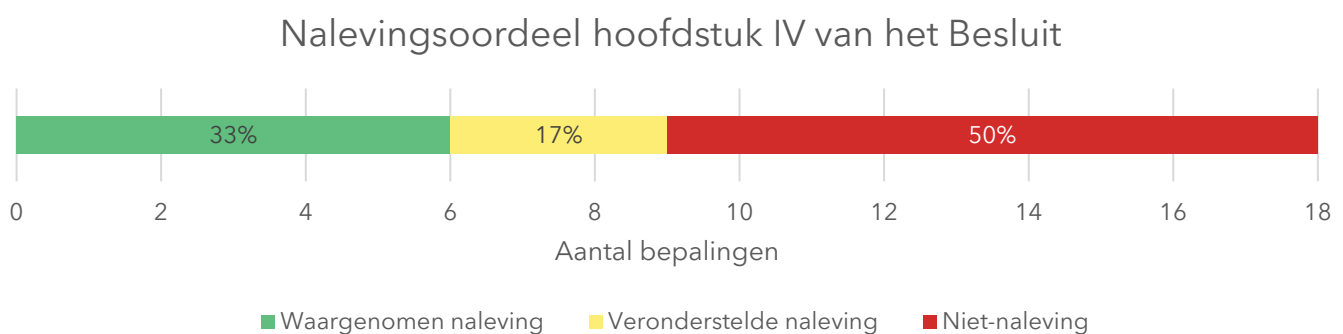
Bevindingen artikel 18

- Betreffende artikel 18 lid 1 constateert SEO op basis van het bureauonderzoek dat er in de afgelopen periode een secretaris was. In de documenten vinden wij geen informatie over een plaatsvervangend secretaris en een functionaris ten behoeve van voorlichting en contacten met derden. Ook in de gesprekken is geen melding gemaakt van een plaatsvervangend secretaris en functionaris. Zodoende is er sprake van **niet-naleving**.
- Betreffende artikel 18 lid 2 constateert SEO dat de secretaris is aangewezen door de Gedeputeerde Staten. Net als hierboven vinden wij in de documenten geen informatie over een plaatsvervangend secretaris en een functionaris ten behoeve van voorlichting en contacten met derden. Zodoende is er sprake van **niet-naleving**.
- Betreffende artikel 18 lid 3 constateert SEO dat het hier gaat om een bevoegdheid en dat er geen signalen van niet-naleving zijn ontvangen. Zodoende is sprake van **veronderstelde naleving**.

Samenvattend beeld voldoen aan wettelijke taakomschrijving

Uit het nalevingsonderzoek blijkt dat de CAL slechts deels voldoet aan de wettelijke taakomschrijving (Figuur 2.3). Voor de helft van de bepalingen uit hoofdstuk IV van het Besluit constateren wij dat de wettelijke taakomschrijving niet wordt nageleefd. Het gaat daarbij zowel om afwijking van de beoogde samenstelling van de CAL als om het niet schriftelijk formuleren van advies of het doen van voorstellen aan de ministers van Infrastructuur en Waterstaat en Defensie. Wel hebben individuele leden van de CAL adviezen verstuurd en onderwerpen aangekaart. Het gaat bijvoorbeeld om brieven die zijn ondertekend door de gemeenten. Artikel 17 over de inhoud en het opstellen van een reglement van orde is volledig nageleefd.

Figuur 2.3 De CAL voldoet slechts deels aan de wettelijke taakomschrijving

Kwalitatieve duiding voldoen aan wettelijke taakomschrijving

Na het opstellen van dit nalevingsoordeel hebben we onze bevindingen getoetst tijdens de gesprekken met betrokkenen (CAL-leden). In deze gesprekken hebben we aan de betrokkenen gevraagd naar hun beeld over de mate waarin de CAL voldoet aan de wettelijke taakomschrijving. We duiden de interviews kwalitatief, wat behelst dat we het algehele beeld dat uit de interviews volgt schetsen. We kijken dus expliciet niet naar hoeveel verschillende thema's er besproken worden, of hoe vaak een punt aangehaald wordt. De gesprekspartners geven het volgende aan:

1. *Leden geven een verschillende invulling aan de CAL.*

Het merendeel van de gesprekspartners geeft aan dat de CAL aan de wettelijke taakomschrijving voldoet. Daarbij valt op dat de gesprekspartners vaak een verschillende invulling geven aan deze wettelijke taakomschrijving. Wanneer gevraagd wat de taakomschrijving van de CAL is geven sommige CAL-leden aan dat zij de commissie hoofdzakelijk zien als een overlegorgaan en een plek waar informatie wordt uitgewisseld. Andere leden zien de CAL hoofdzakelijk als een middel om druk te zetten op het huidige beleid met als uiteindelijk doel om hinder te verminderen. Doordat de verschillende CAL-leden een verschillende invulling geven aan de CAL ontstaat er spanning en zijn meerdere leden ontevreden over de doeltreffendheid van en de werksfeer binnen de CAL.

2. *Leden geven aan dat het contact tussen de regio en het Rijk hoofdzakelijk indirect verloopt*

Meerdere gesprekspartners geven aan dat er de afgelopen periode geen schriftelijke/formele CAL-adviezen en voorstellen zijn verschenen. Volgens hen is er echter wel regelmatig contact geweest tussen het Rijk en de regio. Daarbij geven zij aan dat dit contact niet formeel via de CAL verloopt. Zo heeft het Rijk bijvoorbeeld brieven ontvangen vanuit de gemeente Beekdaelen, gemeente Brunssum en de provincie Limburg. De CAL ontvangt wel een kopie van deze communicatie. Deze activiteiten vormen geen CAL-output. Sommige CAL-leden ervaren het als onprettig dat er door CAL-leden ook buiten de CAL om gecommuniceerd wordt tussen de partijen in de CAL over de onderwerpen die relevant zijn voor de CAL. Volgens hen is het dan niet altijd duidelijk wat er wanneer wordt afgesproken, en tussen wie, en dat wordt als onprettig ervaren.

3. *Niet alle partijen sturen actief aan op het tot stand komen van CAL-adviezen en -voorstellen*

Uit de gesprekken komt de observatie naar voren dat met name de vertegenwoordiging van het Rijk en van de luchtmachtbasis in de CAL volgens de gesprekspartners niet of minder actief stuurt op het adviseren en het doen van voorstellen aan de minister. Zo wordt er gesteld dat het Rijk terughoudend is wanneer de CAL voornemens is een advies of voorstel te doen. Deze gesprekspartners stellen dat wanneer er een advies opgesteld wordt, het de rol van de Rijksambtenaar is om dit mee te nemen naar het eigen departement en de bewindspersonen. Daarnaast benoemen enkele gesprekspartners ook de taak van de gedeputeerde als onafhankelijke voorzitter als een obstakel in de totstandkoming van adviezen en voorstellen. Zij stellen dat de voorzitter terughoudend is om actief aan te sturen op adviezen, aangezien de voorzitter zich onafhankelijk dient op te stellen tijdens de vergadering. Hierdoor nemen drie van de vijf gremia geen actieve rol in de totstandkoming van adviezen en voorstellen.

4. *De CAL beschikt volgens gesprekspartners over een goede monitoringssystematiek*

Het merendeel van de CAL-leden geeft aan dat zij goed zicht hebben op de ervaren geluidshinder (a.d.h.v. een klachtenmonitor), de gemeten geluidshinder (a.d.h.v. een sensornet) en het (theoretisch) aantal vliegbewegingen. Daarnaast geven de CAL-leden aan dat zij goed geïnformeerd worden over wat er op de vliegbasis gebeurt.

2.5 Vaststelling: functioneren volgens het reglement van orde

Het reglement van orde voor de vergaderingen van de CAL is in 1990 opgesteld en sindsdien op hoofdlijnen niet ingrijpend gewijzigd. Het document bestaat uit 37 artikelen (zie bijlage B voor de volledige tekst) en geeft een overzicht van de werkwijze van de CAL. Zo wordt er ingegaan op thema's zoals het CAL-lidmaatschap, wie er wanneer en onder welke voorwaarden in de vergadering mag spreken, hoe vaak en waar de vergaderingen plaatsvinden en hoe adviezen tot stand komen. Vanwege het grote aantal artikelen in het Reglement rapporteren we hieronder de nalevingsoordelen. Bij niet-naleving en opvallende bevindingen volgt een toelichting. Ook deze paragraaf eindigt met een samenvattende figuur en een reflectie van de CAL-leden op deze resultaten.

Beperking bij het nalevingsonderzoek

Uit zowel het bureauonderzoek als de gesprekken komt naar voren dat de CAL op hoofdlijnen functioneert zoals omschreven in het reglement van orde. Kanttekening hierbij is dat met name de gedragsbepalingen door SEO slechts in beperkte mate getoetst kunnen worden. Dit komt onder andere door beperkte verslaglegging van de CAL-vergaderingen en technische problemen bij het maken van een geluidsopname van de CAL-vergadering van maart 2023 - ook bij eerdere commissievergaderingen was het maken van opnames vanwege problemen met de audioapparatuur op de vergaderlocaties niet mogelijk. Ten slotte was ook een aantal artikelen niet van toepassing in de onderzoeksperiode. Voor deze artikelen zijn wij uitgegaan van naleving. Dat betekent dat als de situatie zich had voorgedaan, wij ervan uitgaan dat de CAL conform de 'spelregels' uit het reglement van orde had gehandeld.

Tabel 2.1 Het reglement van orde bestaat uit 37 artikelen.

Artikelnummer	Nalevingsoordeel	Opmerking
Besluit		
Artikel 1	n.v.t.	- Artikel bevat expliciete definities van veelgebruikte termen
Lidmaatschap		
Artikel 2	Veronderstelde naleving	
Artikel 3	Veronderstelde naleving	
Artikel 4	Veronderstelde naleving	- Zie 'verslag 19.03.22' (onbekend of dhr. Kwast al CAL-lid was) - Interviews: weinig CAL-leden zijn op de hoogte van dit artikel
Vergaderingen		
Artikel 5	Waargenomen naleving	
Artikel 6	Waargenomen naleving	
Artikel 7	Waargenomen naleving	
Artikel 8	Veronderstelde naleving	- Niet van toepassing in de onderzoeksperiode; - Let op: de Wob is per 1 mei 2022 vervangen door de Woo.
Artikel 9	Veronderstelde naleving	
Artikel 10	Veronderstelde naleving	- Niet van toepassing in de onderzoeksperiode;
Artikel 11	Veronderstelde naleving	- Let op: lid 4 betreft een recente wijziging van het Reglement
Artikel 12	Veronderstelde naleving	
Artikel 13	Veronderstelde naleving	- Niet van toepassing in de onderzoeksperiode
Artikel 14	Veronderstelde naleving	- Niet van toepassing in de onderzoeksperiode
Artikel 15	Waargenomen naleving	
Artikel 16	Veronderstelde naleving	
Artikel 17	Veronderstelde naleving	
Artikel 18	Veronderstelde naleving	
Beraadslaging		
Artikel 19	Waargenomen naleving	
Artikel 20	Veronderstelde naleving	- Zachte signalen dat dit soms via de CAL-secretaris verloopt
Artikel 21	Veronderstelde naleving	
Artikel 22	Veronderstelde naleving	- Zachte signalen dat dit soms via de CAL-secretaris verloopt
Artikel 23	Veronderstelde naleving	
Artikel 24	Veronderstelde naleving	- Zachte signalen dat dit soms via de CAL-secretaris verloopt
Artikel 25	Veronderstelde naleving	
Stemming		
Artikel 26	Veronderstelde naleving	
Verslag		
Artikel 27	Waargenomen naleving	
Schriftelijke afdoening		
Artikel 28	Veronderstelde naleving	- Niet van toepassing in de onderzoeksperiode
Secretariaat		
Artikel 29	Waargenomen naleving	
Artikel 30	Veronderstelde naleving	- Lid 1 wijkt inhoudelijk af van artikel 18 van het Besluit
Deskundigen		
Artikel 31	Veronderstelde naleving	- Lid 3 betreft een verbreding artikel 16 lid 3 van het Besluit
Werkgroep		

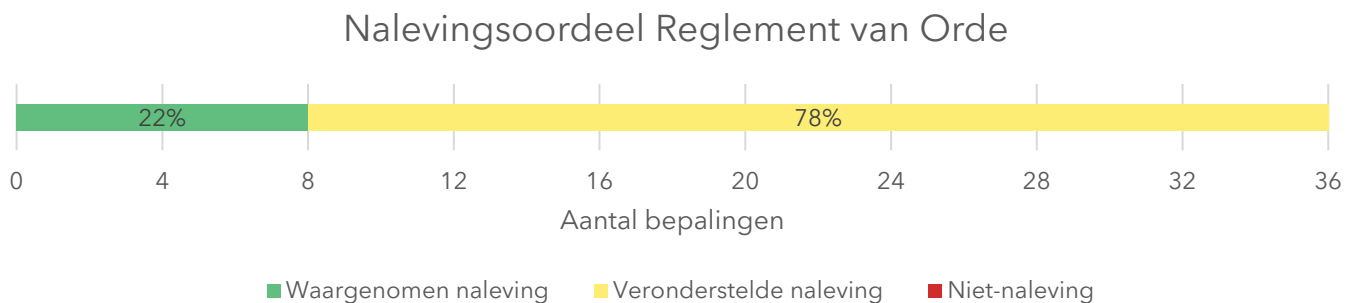
Artikelnummer	Nalevingsoordeel	Opmerking
Artikel 32	Veronderstelde naleving	- Niet van toepassing in de onderzoeksperiode (wel verwijzing naar eerdere werkgroep Landrum & Brown uit 2011)
Publiek		
Artikel 33	Veronderstelde naleving	
Correspondentie		
Artikel 34	Waargenomen naleving	
Artikel 35	Veronderstelde naleving	
Artikel 36	Veronderstelde naleving	Let op: uitgaande brieven zijn niet altijd CAL-brieven
Slotbepaling		
Artikel 37	Veronderstelde naleving	

Bron: Het reglement van orde (CAL document 90-36)

Samenvattend beeld functioneren volgens het reglement van orde

Uit het nalevingsonderzoek blijkt dat er geen duidelijke signalen zijn dat het reglement van orde niet wordt nageleefd, zie Figuur 2.3. Er is beperkt sprake van waargenomen naleving, gezien een groot gedeelte van de bepalingen betrekking heeft op bevoegdheden waar geen gebruik van gemaakt wordt en veel gedragsbepalingen door de onderzoekers niet gecontroleerd konden worden (zie ook tekst onder het kopje: 'beperking bij het nalevingsonderzoek'). Daarnaast, zijn er enkel zachte signalen die tot een vermoeden leiden dat er niet naar de letter van het reglement is gehandeld.

Figuur 2.4 Het reglement van orde wordt nageleefd

Kwalitatieve duiding resultaten functioneren volgens het reglement van orde

Vervolgens is aan het gesprekspartners gevraagd naar hun beeld over de mate waarin de CAL voldoet aan het reglement van orde. Gesprekspartners geven aan dat zij het beeld hebben dat de CAL op hoofdlijnen functioneert zoals omschreven in het reglement van orde. Daarbij valt op dat de gesprekspartners vaak geen goed zicht hebben op de artikelen. Zo geven sommige gesprekspartners aan dat zij het document wel eens in het verleden hebben gelezen, terwijl anderen zeggen dat zij het document nooit hebben bekeken of ontvangen toen zij lid werden van de CAL. Andere benadrukken dat het belangrijker is om in de geest van het reglement van orde te handelen dan naar de letter. Vrijwel alle gesprekspartners geven aan dat de secretaris van de CAL een belangrijke rol heeft bij het monitoren van het naleven van het reglement van orde en dat dit in de recente CAL-bijeenkomsten goed verloopt.

Daarnaast geven de CAL-leden aan dat de richtlijnen uit het reglement van orde niet altijd wenselijk zijn. Zo geven sommige gesprekspartners aan dat in het geval van afwezigheid, de desbetreffende partij moet zorgen voor vervanging. Dit staat haaks op het reglement van orde dat in artikel 4 bepaalt dat CAL-leden zich bij afwezigheid niet mogen laten vervangen. De CAL-leden geven aan dat in het geval van afwezigheid niet alle agendapunten behandeld kunnen worden. Dit roept de vraag op in hoeverre de bepalingen uit het reglement van orde aansluiten bij de wensen van de CAL-leden.

3 Tevredenheidsonderzoek

De CAL-leden ervaren een tweedeling binnen de CAL. Daarnaast zijn er signalen van onderling wantrouwen. Dit zorgt voor onvrede over het functioneren en de effectiviteit van de CAL. Ten slotte staat de afhankelijkheid van de voorzitter ter discussie. Zo geven meerdere CAL-leden aan dat 'wat de voorzitter mag zeggen' sterk samenhangt met 'wat de provincie vindt'. De meeste CAL-leden hebben een voorkeur voor een onafhankelijke voorzitter.

3.1 Vaststelling: effectiviteit en het functioneren van de CAL

Vrijwel alle CAL-leden ervaren een sterke tweedeling binnen de CAL

Vrijwel alle gesprekspartners benoemen of herkennen dat er binnen de CAL sprake is van een sterke tweedeling. Daarbij spreken zij vaak over de lokale regio (de gemeenten) aan de ene kant en het Rijk aan de andere kant. Mensen in de regio hebben het gevoel dat zij niet worden gehoord en dat zij worden overgeslagen door het Rijk. Het Rijk heeft het gevoel dat er de afgelopen jaren verschillende maatregelen zijn getroffen, maar dat er – omdat zij de vliegbasis als uitgangspunt neemt – in de marge wordt onderhandeld. Dit zorgt bij de meeste partijen voor onvrede over het functioneren van de CAL. Zo geven sommige regionale gesprekspartners aan dat zij het beeld hebben dat er binnen de CAL regelmatig getraineed wordt en is er soms zelfs sprake van wantrouwen. Sommige gesprekspartners gaan verder en geven zelfs aan dat twee CAL-partijen lijnrecht tegenover elkaar staan en dat de CAL voor weinig output zorgt. De tweedeling binnen de CAL leidt tot spanningen en toename van separatie en vermindert de doeltreffendheid van de CAL.

De pers heeft een rol binnen de CAL

Meerdere gesprekspartners geven aan dat de aanwezigheid van de pers een belangrijke rol speelt binnen de CAL. Sommigen van hen benoemen positieve punten, zoals dat het prettig is dat alle informatie direct openbaar is. Volgens hen draagt dat bij aan het onderlinge vertrouwen. Anderen benoemen dat er ook negatieve punten zijn. Zo geven sommige CAL-leden aan dat de CAL door de aanwezigheid van de pers een politieke dimensie krijgt. Daarnaast speelt de pers een rol in de informatiehuishouding. Een voorbeeld betreft het vervangen van de vliegtuigen/motoren door de NAVO. Het vervangen van de AWACS-vliegtuigen is meerdere malen besproken in de CAL-vergaderingen. Echter moesten sommige CAL-leden via de pers vernemen dat de NAVO bedrijven uitnodigt die de vliegtuigen moeten vervangen, en niet via de vertegenwoordigers van de NAVO en Defensie.¹⁰

Herhaling van zetten door ontbreken archief en politieke dimensie

Diverse gesprekspartners geven aan dat periodieke wisselingen in de samenstelling van de CAL zorgen voor een herhaling aan en van gespreksonderwerpen. Dit komt omdat het merendeel van de CAL-leden naast het lidmaatschap ook een politieke functie (burgemeester, raadslid, wethouder, gedeputeerde) heeft. Door de reguliere (vierjaarlijkse) verkiezingen kan het dan ook zijn dat de samenstelling van de CAL wijzigt. Volgens sommige CAL-leden die al een langere periode lid zijn zorgt dit er ook voor dat bepaalde onderwerpen vaker

¹⁰ Zie '023-CAL-AWACS-2022-brief aan staatssecretaris'

opnieuw geagendeerd worden. Volgens hen wordt dit versterkt door het ontbreken van een archief. Zij hebben het beeld dat de discussie binnen de CAL zich herhaalt en dat leidt tot frustratie. Dit draagt volgens hen niet bij aan het functioneren van de CAL. Het voor een langere periode ontbreken van een archief zorgt ook voor frustratie bij meerdere CAL-leden. Zij geven aan dat zij er moedeloos van werden dat ook dit voor een langere periode maar niet van de grond kwam. Daarnaast geven meerdere gesprekspartners aan dat zij onafhankelijk van elkaar zelf een archief bijhouden. Gesprekspartners zijn wel zeer tevreden over de secretaris. Er is een professionaliseringslag gemaakt waardoor acties worden opgevolgd. De vraag is nu wel hoe je dit kunt borgen voor de toekomst.

Volgens meerdere leden is het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat niet zichtbaar

Meerdere gesprekspartners geven aan dat het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat een minder zichtbare rol heeft binnen de CAL. Volgens hen is dat niet wenselijk omdat juist het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat zou moeten opkomen voor de belangen van de burger.¹¹ Uit gesprekken blijkt dat het ministerie van Defensie en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat onderling hebben afgesproken dat Defensie fungeert als eerste aanspreekpunt vanuit het Rijk. Waar nodig wordt dan het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat betrokken.

Sommige partijen benadrukken machteloosheid

Sommige CAL-partijen benadrukken dat zij een gevoel van machteloosheid ervaren. Zij geven aan dat het vliegveld op Duits grondgebied ligt en dat het geen vliegveld van de NAVO is. Hierdoor ligt volgens hen ook het beleid buiten de Nederlandse invloedssfeer; zowel gemeenten, provincie, Rijk als burger hebben geen invloed op de overlast van het vliegveld. Ook de basis zelf geeft aan dat zij een uitvoerende taak hebben – het bevel komt immers vanuit het oppercommando. Volgens andere CAL-partijen wordt het gevoel van machteloosheid versterkt door andere maatschappelijke dossiers in de regio.

3.2 Vaststelling: de invulling van de rol van de voorzitter

Het merendeel van de CAL-leden geeft aan dat zij een onafhankelijke voorzitter prefereren boven de huidige invulling waarin het voorzitterschap van de CAL wordt bekleed door het lid van de Gedeputeerde Staten van Limburg, belast met de portefeuille van milieuhygiënische aangelegenheden. Zij geven aan dat:

- De opgedane kennis en kunde van de voorzitter verloren gaat door de vierjaarlijkse functieroulatie. Een onafhankelijke voorzitter zou voor meer stabiliteit kunnen zorgen. Daarnaast geven sommige gesprekspartners aan dat de stabiliteit en de politieke kleur in het provinciehuis van invloed zijn op het CAL-voorzitterschap. Een logische stap is dan ook om te zorgen voor een knip tussen de Gedeputeerde Staten van Limburg en het CAL-voorzitterschap;
- Er bij meerdere burgerluchthavens positieve ervaringen zijn opgedaan met onafhankelijke voorzitters. Sommige gesprekspartners benadrukken dat het dan wel van belang is dat de voordracht en benoeming vanuit de regio gebeurt en dat er alleen sprake is van technisch voorzitterschap;
- De voorzitter op dit moment meerdere petten (gedeputeerde en onafhankelijke voorzitter) op heeft. Volgens de gesprekspartners zorgt dat er regelmatig voor dat de voorzitter in een spagaat zit. Zo wordt de voorzitter regelmatig aangesproken op provinciaal beleid. Zij zien geen andere oplossing dan het scheiden van deze twee functies. Wel benadrukken alle gesprekspartners dat het van belang is dat er vanuit de provincie iemand aanwezig is die inhoudelijk kan reageren en verantwoording kan afleggen over het provinciale beleid.

¹¹ Zij versterken hun argument door aan te geven dat onderwerpen zoals geluidsoverlast, luchtvaart, gezond en veilig wonen en een gezonde en veilige leefomgeving op de website van het ministerie worden genoemd. Zie: <https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-infrastructuur-en-waterstaat/onderwerpen>

Een klein deel van de CAL-leden heeft geen voorkeur voor een onafhankelijke voorzitter. Volgens hen is het prettig dat je de voorzitter ter verantwoording kan roepen. Dat gaat beter bij een gedeputeerde met een politieke voorkeur dan bij een onafhankelijke voorzitter. Een gesprekspartner ziet de toegevoegde waarde van een onafhankelijke voorzitter niet direct in omdat een onafhankelijke voorzitter niet echt bestaat.

Per brief spreken ook de Gedeputeerde Staten de voorkeur uit voor een onafhankelijke voorzitter. Zij geven aan:

- Dat zij de indruk hebben dat het voor de 'buitenwereld' niet altijd duidelijk is dat de rol van de voorzitter en de inbreng van de provincie los van elkaar staan. De gedeputeerde leidt de CAL-vergadering en de Gedeputeerde Staten worden vertegenwoordigd door een ambtenaar. Volgens hen lijkt het alsof de CAL-leden anders kijken naar hoe de rol van de voorzitter ingevuld zou moeten worden dan de onafhankelijke invulling die de huidige voorzitter eraan geeft;
- Daarnaast geven de Gedeputeerde Staten aan dat zij zien dat een onafhankelijke voorzitter bij de CRO MAA goed functioneert, en horen zij dat dit bij de andere luchthavens van nationale betekenis tot tevredenheid van alle partijen gebeurt;
- Ten slotte geven de Gedeputeerde Staten aan dat een onafhankelijke voorzitter volgens hen ook echt boven de partijen moet staan (los van zijn/haar politieke achtergrond), partijen onderling beter kan verbinden en naar buiten toe kan fungeren als het 'gezicht' van de CAL. Daarnaast hebben zij de indruk dat een onafhankelijk voorzitter bijdraagt aan het depolitiseren van een deel van de CAL.

Ook uit het bureauonderzoek blijkt dat de huidige invulling van het voorzitterschap soms voor ongemak zorgt, zowel bij de voorzitter zelf alsook bij de andere CAL-leden.¹²

¹² Zie pagina 6 van 'CAL-AWACS-2021-016-concept-verslag 25-03-2021'; en Zie pagina 3 van '046-CAL-AWACS-2022 concept-verslag v. 15-11-2022'

4 Conclusies en aanbevelingen

De CAL is opgericht met als taak om de ministers van Infrastructuur en Waterstaat en Defensie te adviseren. Er zijn de afgelopen periode geen schriftelijke adviezen vanuit de CAL verschenen. Daarnaast hebben ook de ministers geen adviesaanvragen gedaan. Wel zien we dat de CAL van toegevoegde waarde is als tafel van ontmoeting, informatiedeling, overleg en voorlichting.

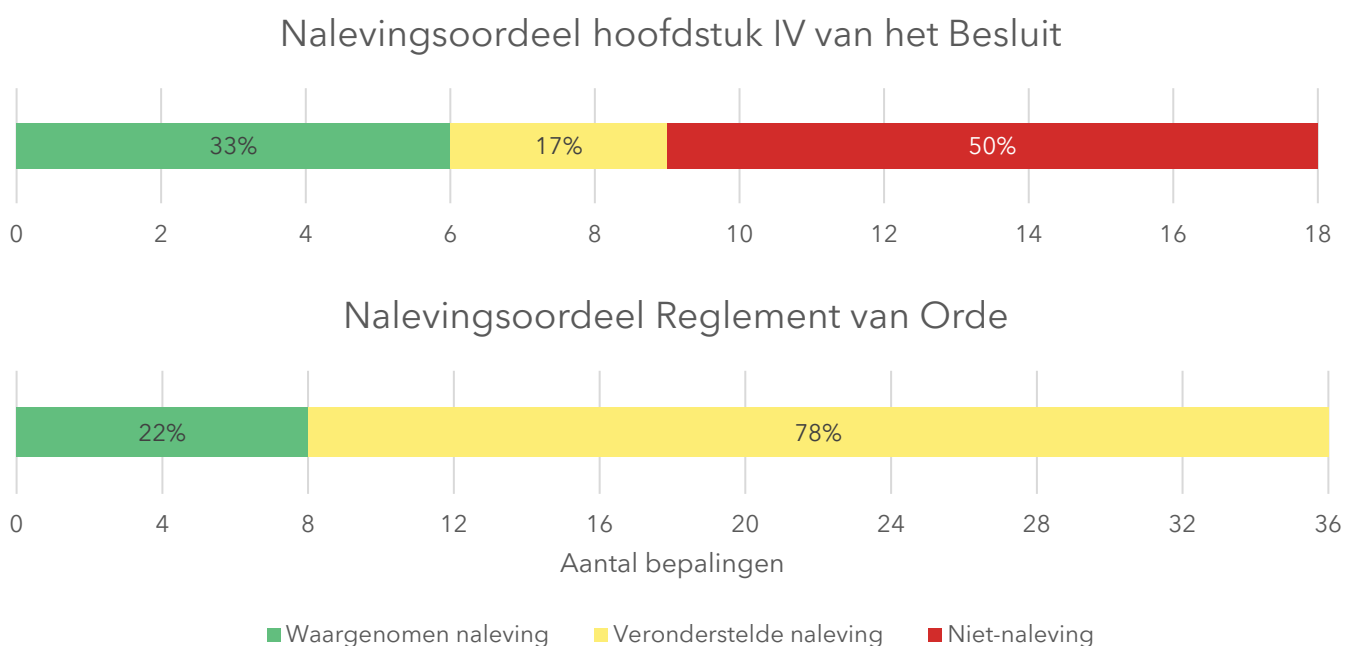
4.1 Conclusies

Conclusie 1: De CAL voldoet slechts deels aan de wettelijke taakomschrijving

Onderzoeksvraag: In welke mate voldoet de CAL aan de wettelijke taakomschrijving?

Uit het nalevingsonderzoek blijkt dat de CAL slechts deels voldoet aan de wettelijke taakomschrijving (Figuur 4.1). Voor de helft van de bepalingen uit hoofdstuk IV van het Besluit constateren wij dat de wettelijke taakomschrijving niet wordt nageleefd. Het gaat daarbij zowel om afwijking van de beoogde samenstelling van de CAL als om het niet formuleren van schriftelijk advies of het doen van voorstellen aan de ministers van Infrastructuur en Waterstaat en Defensie. Wel hebben individuele leden van de CAL adviezen verstuurd en onderwerpen en suggesties aangekaart. Het gaat bijvoorbeeld om brieven die zijn ondertekend door de gemeenten. Ook hebben de ministers van Infrastructuur en Waterstaat en Defensie niet om advies gevraagd.

Figuur 4.1 De CAL voldoet slechts deels aan de wettelijke taakomschrijving (hoofdstuk IV van het Besluit)

Bron: SEO Economisch Onderzoek (2023)

Conclusie 2: De CAL functioneert zoals omschreven in het reglement van orde

Onderzoeksvraag: In welke mate functioneert de CAL zoals omschreven in het reglement van orde?

Uit het nalevingsonderzoek blijkt dat er geen signalen zijn dat het reglement niet wordt nageleefd (zie Figuur 4.1). Hoewel er zachte signalen zijn die het vermoeden creëren dat bepaalde artikelen niet strikt (naar de letter) worden nageleefd, blijkt uit de gesprekken dat er binnen de CAL wel naar de geest van het reglement wordt gehandeld. Wel constateren de onderzoekers van SEO dat het kennisniveau over de inhoud van het reglement laag is. Er zijn echter geen signalen dat dit voor veel 'procesmatige' frictie binnen de CAL zorgt. Aanvullend geven leden van de CAL aan dat het reglement recentelijk wat strakker is toegepast, wat aantoont dat het reglement een dynamisch document is dat zich aanpast aan veranderingen.

Conclusie 3: De instellingsbeschikking is vervangen door het hoofdstuk IV van het Besluit

Onderzoeksvraag: In welke mate functioneert de CAL zoals omschreven in de instellingsbeschikking?

De instellingsbeschikking, dat is de beschikking van de minister van VROM (februari 1990), nr. 16N9113 DGM/G is ingetrokken en vervangen door Hoofdstuk IV van het Besluit zonering buitenlands luchtvaartterrein Zuid-Limburg. De naleving van hoofdstuk IV van het Besluit is hierboven al besproken (zie Figuur 4.1).

Conclusie 4: Leden zijn ontevreden over de effectiviteit en het functioneren van de CAL

Onderzoeksvraag: In welke mate zijn de CAL-leden tevreden over de effectiviteit van het optreden van de CAL?

Onderzoeksvraag: In welke mate zijn de CAL-leden tevreden over het functioneren van de CAL?

Over het algemeen zijn de CAL-leden ontevreden over de effectiviteit en het functioneren van de CAL.

- Met betrekking tot de **effectiviteit** valt op dat de leden een andere invulling geven aan het doel van de CAL. Sommige leden zien de CAL als een overlegorgaan en een plek waar informatie wordt uitgewisseld. Andere leden zien de CAL als een middel om druk te zetten op het huidige beleid met als uiteindelijk doel om hinder te verminderen. Doordat de leden een verschillende invulling geven aan het doel van de CAL ontstaat er spanning en zijn meerdere leden ontevreden over de effectiviteit van en de werksfeer binnen de CAL.
- Met betrekking tot het **functioneren** van de CAL geven leden vaak aan dat er sprake is van een sterke tweedeling en onderling wantrouwen. Zo geven sommige gesprekspartners aan dat er binnen de CAL regelmatig getraineed wordt en omschrijven meerdere gesprekspartners afzonderlijk van elkaar dat de CAL-partijen lijnrecht tegenover elkaar staan. De tweedeling binnen de CAL leidt tot spanningen en toename van separatie en vermindert ook de effectiviteit van de CAL.

Conclusie 5: Merendeel van de leden geeft de voorkeur aan een onafhankelijke voorzitter

Onderzoeksvraag: Zijn de CAL-leden tevreden over de huidige invulling van het voorzitterschap?

Het merendeel van de CAL-leden geeft aan dat zij een onafhankelijke voorzitter prefereren boven de huidige invulling waarin het voorzitterschap van de CAL wordt bekleed door het lid van de Gedeputeerde Staten van Limburg, belast met de portefeuille van milieuhygiënische aangelegenheden. Per brief spreken ook de Gedeputeerde Staten de voorkeur uit voor een onafhankelijke voorzitter. Slechts enkele gesprekspartners geven aan dat zij de huidige invulling van het voorzitterschap prefereren. Volgens hen is het prettig om de voorzitter op deze manier verantwoordelijk te kunnen houden.

Overige bevinding: de directe output en informatiehuishouding van de CAL is beperkt

Uit een inventarisatie van de beschikbare CAL-documenten blijkt dat er voor iedere vergadering duidelijke verslagen en actiepunten worden opgesteld. Echter, is de inventarisatie van deze verslagen door het ontbreken van een goede opslag beperkt tot de periode vanaf 2019. De verslaggeving en documentatie is in deze periode wel aanzienlijk verbeterd. Met betrekking tot de actiepunten wordt er vooral gevraagd om onderzoek toe te lichten, of informatie te verstrekken. Acties die het aankaarten van de problematiek bij het Rijk, of het adviseren van beleid behelzen, worden niet uitgevoerd door de CAL, maar enkel door een beperkt aantal leden van de CAL. Hier komt bij dat de controle op het naleven van actiepunten beperkt is, en binnen de CAL niet besproken wordt waarom acties niet worden uitgevoerd. Hierdoor blijven actiepunten ook lang op de actiepuntenlijst staan.

4.2 Aanbevelingen

Naar aanleiding van deze studie doet SEO de volgende zeven aanbevelingen:

Aanbeveling 1. Scherp de doelstellingen van de CAL aan

Volgens de onderzoekers van SEO is het van belang dat de CAL-leden samen het doel van de CAL afbakenen. Uit zowel het bureauonderzoek als de gesprekken komt naar voren dat CAL-leden een verschillende invulling geven aan de wettelijke taakomschrijving en het doel van de CAL. Het helpt om hierbij een beleidstheorie op te stellen. Voor *outcomes* kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het aandeel adviezen en of voorstellen dat wordt besproken met of wordt overgenomen door de ministers en bij *impacts* kan gedacht worden aan een vermindering van de overlast, een verbetering in de kwaliteit van de leefomgeving of een intensivering van de bestuurlijke samenwerking tussen de verschillende overheden. Het scherp definiëren van de doelstellingen van de CAL helpt om het proces binnen de CAL beter te sturen en de doeltreffendheid van de CAL te vergroten. Op dit moment ontbreekt een heldere doelstelling.

Aanbeveling 2. Scherp de wettelijke taakomschrijving aan

Het is bij de onderzoekers van SEO niet helder wat sommige delen van de wettelijke taakomschrijving beogen. Zo stelt artikel 16, lid 1 sub c van het Besluit dat de CAL in voorkomende gevallen informatie dient te verstrekken en voorlichting dient te geven met betrekking tot de geluidsaspecten van het gebruik van het luchtvaartterrein. Het is daarbij niet helder aan wie deze informatie en voorlichting verstrekt moeten worden. Daarbij kan gedacht worden aan het verstrekken van informatie aan andere CAL-leden, maar ook aan burgers of aan de ministers.

Daarnaast valt het de onderzoekers van SEO op dat er binnen de commissie verschillende invullingen aan bepaalde begrippen wordt gegeven. Zo interpreteert de regio het begrip 'milieuhygiëne' in een ruime zin, terwijl de andere partijen dat minder doen. Advies is om met elkaar in gesprek te gaan over de invulling van dit soort begrippen. Identificeer daarbij de belangrijkste werkingsmechanismes waaraan de CAL de komende periode tijd en aandacht zal spenderen.

Ten slotte wordt in de wettelijke taakomschrijving aangegeven dat een doel van de CAL is om de ministers te adviseren over de maatregelen en voorschriften ter vermindering van de geluidhinder en eventuele andere hinderfactoren op Nederlands grondgebied rondom het luchtvaartterrein. In de afgelopen periode hebben we geen schriftelijke adviezen vanuit de CAL aangetroffen. Wel hebben individuele leden van de CAL adviezen verstuurd en onderwerpen en suggesties aangekaart. Het gaat bijvoorbeeld om brieven die zijn ondertekend door de gemeenten. Het is dan onduidelijk of dit een CAL-advies betreft. Onze aanbeveling is om bij alle adviezen duidelijk te expliciteren van wie het advies is, bijvoorbeeld door een heldere afconcludering vanuit de voorzitter

en/of secretaris van de CAL dat dit het advies is namens de CAL aan de ministers (conform artikel 36 lid 1 van het reglement van orde). Indien de CAL gezamenlijk besluit dat zij het woord 'advies' breder definiëren dan dienen zij dit begrip ook te expliciteren.

Aanbeveling 3. Sluit aan bij de beoogde samenstelling van de CAL

Uit dit onderzoek blijkt dat de samenstelling van de CAL afwijkt van de beoogde samenstelling zoals opgenomen in hoofdstuk IV van het Besluit. Advies is om een ledenlijst bij te houden en te bewaren in het commissiearchief. Uit de ledenlijst dient ook de aard van ieder lidmaatschap te blijken. Dit helpt om afwijkingen vast te stellen en om partijen te houden aan de beoogde samenstelling. Waarom is dit nuttig? Uit gesprekken blijkt dat CAL-leden soms afwezig zijn bij vergaderingen waardoor agendapunten niet besproken kunnen worden. Daarbij geven CAL-leden aan dat het wenselijk zou zijn als vervanging van het CAL-lid mogelijk zou zijn. SEO constateert dat vervanging niet nodig was als de gerealiseerde samenstelling conform wet- en regelgeving was. In dat geval was er al achtervang geweest.

Aanbeveling 4. Het Rijk moet een actievere houding innemen

Volgens de onderzoekers is een actieve houding vanuit het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat wenselijk. Uit gesprekken blijkt dat het ministerie van Defensie en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat onderling hebben afgesproken dat Defensie fungeert als eerste aanspreekpunt vanuit het Rijk. Meerdere CAL-leden geven aan dat zij dit niet prettig vinden. Aansluitend bij dit punt kan ook worden gedacht aan een adviesvraag vanuit de ministers van Infrastructuur en Waterstaat en/of Defensie. Advies is dat het Rijk een actievere houding aanneemt.

Aanbeveling 5. Actualiseer (de kennis van) het reglement van orde

Het reglement van orde is niet meer bij de tijd en bijt soms met hoofdstuk IV van het Besluit. Voorbeelden hiervan zijn verwijzingen naar de Wet openbaarheid van bestuur (WOB) en artikel 30 van het reglement van orde dat inhoudelijk afwijkt van artikel 18 van het Besluit. Het advies is daarom om met de stofkam door het reglement van orde te gaan en de inconsistenties uit het document recht te trekken. Daarnaast wordt geadviseerd om het document nogmaals onder alle leden te verspreiden en ook structureel bij nieuwe CAL-leden onder de aandacht te brengen (ook al blijkt dat dit in september 2021 ook al gebeurd is). Daarnaast kan worden bekeken in hoeverre de artikelen uit het document aansluiten bij de gewenste situatie. Zo blijkt bijvoorbeeld uit gesprekken dat diverse CAL-leden van mening zijn dat er bij afwezigheid gezorgd moet worden voor vervanging - terwijl artikel 4 van het reglement van orde zegt dat bij afwezigheid leden zich niet mogen laten vervangen. Deze aanbeveling heeft ook raakvlak met de zevende aanbeveling.

Aanbeveling 6. Inhaalslag archivering CAL-documenten nodig

De meeste CAL-leden geven aan dat zij zelf een CAL-archief bijhouden. Tegelijkertijd blijkt uit meerdere gesprekken dat het ontbreken van een archief voor een herhaling van zetten zorgt. Het valt daarom te overwegen om aan (oud) CAL-leden te vragen om hun persoonlijke archief over te dragen aan het secretariaat van de CAL om deze vervolgens op een gestructureerde wijze op de website van het COVM te doen landen. In dat geval beschikken alle (toekomstige) CAL-leden over dezelfde kennisbasis. Aanvullend kan in het reglement van orde worden opgenomen wie het archief dient bij te houden en wanneer dat dient te gebeuren. Zo'n artikel ontbreekt op dit moment.

Aanbeveling 7. Overweeg een onafhankelijke voorzitter

Het merendeel van de CAL-leden geeft aan dat zij een onafhankelijke voorzitter prefereren boven de huidige invulling waarin het voorzitterschap van de CAL wordt bekleed door het lid van de Gedeputeerde Staten van Limburg, belast met de portefeuille van milieuhygiënische aangelegenheden. Per brief spreken ook de Gedeputeerde Staten de voorkeur uit voor een onafhankelijke voorzitter. Slechts enkele gesprekspartners geven

aan dat zij de huidige invulling van het voorzitterschap prefereren. Volgens hen is het prettig om de voorzitter op deze manier verantwoordelijk te kunnen houden. SEO adviseert de CAL om te stemmen over de invulling van het voorzitterschap van de CAL. Indien gekozen wordt voor een onafhankelijke voorzitter moeten ook het reglement van orde en de wettelijke taakomschrijving van de CAL worden aangepast.

Literatuur

De CAL heeft de volgende documenten ter beschikking gesteld ten behoeve van de evaluatie van de CAL.

Tabel 4.1 De CAL gebruikt verschillende types documenten.

Type documenten	Naam van document	
Actiepuntenlijst	actiepuntenlijst - 2 november 2016	
	actiepuntenlijst - 24 maart 2016	
	actiepuntenlijst - 31 maart 2015	
	actiepuntenlijst CAL 16.11.02	
	actiepuntenlijst CAL 17.07.05	
	actiepuntenlijst CAL 19.03.22	
	actiepuntenlijst CAL 20.06.23	
	actiepuntenlijst CAL 18.11.22	
	actiepuntenlijst CAL 19.03.22	
	05. actiepuntenlijst CAL 19.06.27	
	CAL-AWACS-20-033-bijlage 4-actielijst	
	CAL 20-018 concept-actielijst	
	Agenda	agenda - 2 november 2016
		Agenda 8.10.2019
		agenda 22 november 2016
agenda 24 maart 2016		
agenda 31 maart 2015		
agenda 5 juli 2017		
02 Agenda cie AWACS 23 juni 2020 - geanonimiseerd		
CAL 20-016 concept-agenda 10-09-2020		
CAL-AWACS-20-030Bijlage 1 Concept-agenda		
CAL-AWACS-2021-001-Bijlage1-Concept-Agenda.v11-03		
CAL-AWACS-2021-013-concept-agenda 24-06-2021		
023-CAL-AWACS-2021-016-concept-agenda 23-09-21		
001-CAL-AWACS-2022-concept-agenda		
016-CAL-AWACS-2022		
034-CAL-AWACS-2022-concept-agenda		
045-CAL-AWACS-2022-concept-agenda.v.07-12-22		
agenda (22-03-2019)*		
agenda (27-06-2019)*		
02. Agenda 18.10.2019		
Agenda 15.01.2020		
004-CAL-AWACS-2023-concept-agenda CAL 08-03-2023		
Onderzoek (rapporten/presentaties/factsheets)	Natuurwaarden en beheeradvies In de Roet te Schinveld 13 sept 2016 defin...	
	Presentation-AwacsCie-20161102 NLR	
	CAL-AWACS-20-031-Bijlage 2- Analyse geluidreductie Geilenkirchen 2016-2019	
	CAL-AWACS-2021-002-memo GGD-ZL	
	CAL-AWACS-2021-bijlage 12 - presentatie GGD-Z	
	031-CAL-AWACS-2021-eindrapport Omgevingswet	
	052-CAL-AWACS-2022-GGD presentatie slaaponderzoek	

Rapportage (monitor)

047-CAL-AWACS-2022-DDL 4-11-2022 Onderzoek GGD
 CAL 19.03.22 DGMR aanvullende analyse geluidsniveaus 2017
 10.a Ke-Lden algemeen-20180926 presentatie
 10.b metingen-en-berekeningen-van-ultrafijn-stof-van-vliegverkeer-rond-schiphol
 10.b metingen-van-roet-en-deeltjesgrootteverdeling-op-basisscholen-in-aalsmeer-en-badhoevedorp
 10.b onderzoek-naar-de-gezondheidseffecten-van-kortdurende-blootstelling-aan-ultrafijn-stof-rond-schiphol
 10.b ultra-fine-particles-ufp-rond-schiphol-methodiek-beschrijving
 CAL-AWACS-20-031-Bijlage 2- Analyse geluidreductie Geilenkirchen 2016-2019
 AWACS 2019 2e kwartaal Vliegbevingen BOVEN WOONBEBOUWING BRUNSSUM EN SCHINVELD
 CAL 18.11.22 DGMR geluidrapportage 2017
 CAL 181122 memo klachten
 DGMR rapportage vliegtuiggeluid Geilenkirchen 2014
 DGMR rapportage vliegtuiggeluid Geilenkirchen 2015
 DGMR rapportage vliegtuiggeluid Geilenkirchen 2016
 lenM NLR analyse geluidreductie Geilenkirchen 2015 okt2016
 lenM NLR analyse toename metingen hoger dan 99.9 dBA okt2016
 ingekomen stukken CAL 31.03.15
 jaarcijfers 2015
 jaarcijfers 2016
 Ke-Lden algemeen-20180926 presentatie
 klachten 2015-1eKW
 klachten 2015-2eKW
 klachten 2015-3eKW
 klachten 2015-4eKW
 klachten 2016-1eKW
 klachten 2016-2eKW
 klachten 2016-3eKW
 klachten 2016-4eKW
 klachten 2017-1eKW
 klachten 2017-2eKW
 klachten 2017-3eKW
 klachten 2017-4eKW
 klachten 2018-1eKW
 klachten 2019-2eKW
 NLR rapportage 2e helft 2018
 NLR rapportage 2018
 TNO rapport vliegen na bomenkap oktober2006
 trackoffenders 2015 1ekw
 trackoffenders 2015 2ekw
 trackoffenders 2015 3ekw
 trackoffenders 2015 4ekw
 trackoffenders 2016 1ekw
 trackoffenders 2016 2ekw
 trackoffenders 2016 3ekw
 trackoffenders 2016 4ekw
 trackoffenders 2017 1ekw
 trackoffenders 2017 2ekw

trackoffenders 2017 3ekw
trackoffenders 2017 4ekw
trackoffenders 2018 1ekw
trackoffenders 2018 2ekw
trackoffenders 2018 3ekw
2019-3eKW
AWACS 2019-3e kwartaal Vliegbevingen BOVEN WOONBEOUWING SCHINVELD EN BRUNSSUM
07 Halfjaarrapportage vliegbaanbewaking vliegbasis Geilenkirchen AVG
08 Berekening geluidbelasting op Nederlands grondgebied AVG
2019-4eKW (CAL 20-006)
ap. 10 AWACS 2019 4e kwartaal vliegbewegingen boven woonbebouwing (CAL 20-007)
ap. 10 Klachtenpatroon EDNG 2018-2019 (CAL 20-008)
CAL 20-021 Overzicht klachten 1e kw 2020
CAL 20-022 Vliegbewegingen 1e kwartaal 2019
CAL 20-023 Overzicht klachten 2e kw 2020
CAL 20-024 Vliegbewegingen 2e kwartaal
CAL 20-025 Rapportage vliegtuiggeluid vliegbasis Geilenkirchen 2019
CAL-AWACS-20-036-Bijlage 7 - historie Stichting Klachtentelefoon en klachtenregeling
CAL-AWACS-20-037-Bijlage 8- Overzicht klachten 3e kw 2020 (incl. managementsamenvatting)
CAL-AWACS-20-038-Bijlage 9- Overzicht vliegtuigbewegingen
CAL-AWACS-20-039-Bijlage 10 - 1e halfjaarrapportage NLR
CAL-AWACS-2021-005-overzicht klachten
CAL-AWACS-2021-006-woonkernoffenders
CAL-AWACS-2021-014- 2e halfjaarrapportage 2020 NLR
CAL-AWACS-2021-015- jaarrapportage 2020
CAL-AWACS-2021-017-overzicht klachten 1e kwartaal
CAL-AWACS-2021-018- Woonkernoffenders
CAL-AWACS-2021-020-DGMR-Rapportage vliegtuiggeluid vliegbasis Geilenkirchen 2020
CAL-AWACS-2021-021-GGD-ZL- aanvulling literatuurlijst
Bijlage A: 029-CAL-AWACS-2021-Overzicht klachten 2e kwartaal 2021
Bijlage B: 030-CAL-AWACS-2021 2e kwartaal Vliegbewegingen boven woonbebouwing
005-CAL-AWACS-2022- 1e halfjaarrapportage 2021 NLR-CR-2021-355
006-CAL-AWACS-2022-3eKW
007-CAL-AWACS-2022- Vliegbewegingen
021-CAL-AWACS-2022-rapportage vliegtuigbewaking
022-CAL-AWACS- jaarrapportage 2021 NLR
025-CAL-AWACS-2022-klachten-4ekw2021
026-CAL-AWACS-2022.pdf-klachten 1ekw2022
027-CAL-AWACS-2022-woonkernoffenders-4ekw2021
028-CAL-AWACS-2022-woonkernoffenders-1ekw2022
029-CAL-AWACS-2022-rapportage geluid
030-CAL-AWACS-2022-vliegbewegingen AWACS
036-CAL-AWACS-overzicht klachten Q2 2022
037-CAL-AWACS-Woonkernoffenders Q2 2022
053-CAL-AWACS-2022- presentatie NLR halfjaarrapportage
049-CAL-AWACS-2022-1e halfjaarrapportage 2022 NLR
050-CAL-AWACS-2022-klachten 3e kwartaal

	051-CAL-AWACS-2022-woonkernoffenders 3e kw
	klachten 2018-2eKW
	klachten 2019-1eKW
	08 klachten 2019-2eKW
	trackoffenders 2019 1ekw
	09. AWACS 2019 2e kwartaal VLIGBEWEGINGEN BOVEN WOONBEBOUWING
	009-CAL-AWACS-2023-klachten 4e kwartaal
	010 -CAL-AWACS-2023 Woonkernoffenders 4e kw 2023
Vergaderschema	Vergaderschema 2019
	Vergaderschema 2020 voorstel
(Concept) verslagen	verslag 15.03.31
	verslag 16.03.24
	verslag 16.11.02
	verslag 17.07.05
	verslag 19.03.22
	verslag 15.01.2020
	CAL 20-017 concept verslag CAL 23 juni 2020
	CAL-AWACS-20-032-Bijlage 3-concept-verslag-100920
	CAL-AWACS-2021-03-concept-verslag
	CAL-AWACS-2021-016-concept-verslag 25-03-2021
	024-CAL-AWACS - concept-verslag CAL 24-06-2021
	003-CAL-AWACS-2022-concept-verslag versie 130122
	017-CAL-AWACS-2022-concept-verslag
	035-CAL-AWACS-2022-concept-verslag
	046-CAL-AWACS-2022 concept-verslag v. 15-11-2022
	verslag 18.11.22
	verslag 19.03.22
	04. verslag 27.06.2019
	Verslag vergadering 18.10.2019
	005-CAL-AWACS-2023-Definitief-verslag AWACS 7-12-2022
Divers (brieven/uitnodigingen/samenvattingen)	160203 aanbiedingsbrief dagboek-fys onderzoek awacs
	160203 concept projectvoorstel dagboek-fys onderzoek awacs
	160203 definitief voorstel vervolgonderzoek
	Beheerplan Defensie In de Roet 3mei2016
	brief defensie-ienm aan TK 3mei2016
	brief lenM aan Onderbanken inzake handhaving zone 15mrt2017
	brief min DEF college BenW Onderbanken 3mei2016
	brief Onderbanken aan Tweede Kamer 240516
	CAL 181122 brief I&M aan Onderbanken 15maart2017
	CAL 181122 ingekomen stukken
	CAL 181122 uitspraak Rechtbank Limburg 6sept2017
	lenM aanbiedingsbrief notities Geilenkirchen okt2016
	Inrichtingsadvies AWACS-bos te Schinveld 27 juni 2013
	Memo voor de vergadering van de commissie AWACS van 24 maart 2016 over de stand van zaken van de 4 AWACS-sporen (def)
	Memo Werkgroep Klachten en Hinder okt2016
	subsidie geluidmeetnet okt2016

brief defensie-ienm aan TK 3mei2016
Brief minDef - AWACSvoortgangsrapportage 091111
Kamerbrief BOD besluitvorming vervolgstudie 260608
NATO Stakeholder Follow-up Presentation_Final
Vragen van de leden Van Helvert en Amhaouch over de leefbaarheid rondom AWACS-basis Geilenkirchen
13.b brief inwoner - AVG
CAL 20-019 Uitspraak Raad van State
CAL 20-020 Rechtbank Limburg 13-01-2020
CAL 20-026 Mail Servie L'Espoir
CAL 20-027 Mail Servie L'Espoir in reactie op beantwoording
Call 20-028 brief AWACS-basis 4 mei
Call 20-029 Reactie Beekdaelen brief NATO-Basis
CAL-AWACS-20-034-Bijlage 5- Adviesaanvraag luchttonderzoek
CAL-AWACS-20-035-bijlage 6 - motie coalitie stikstofuitstoot
CAL-AWACS-20-040 - Bijlage 11 - Uitnodiging Beekdaelen - Brunssum -Tweede Kamer
CAL-AWACS-20-041-Bijlage 12 - Brief Beekdaelen Subsidieregeling geluidsmetnet 2017-2019
CAL-AWACS-20-043-Bijlage 13- Militärischer Flugplatz Geilenkirchen Karte 1
CAL-AWACS-20-042
CAL-AWACS-2021-004-overzicht rapportages
CAL-AWACS-2021-007-Brief wethouder L'Espoir
CAL-AWACS-2021-008-GS
CAL-AWACS-2021-009-Brief NRW Fluglärmgetzes
CAL-AWACS-2021-010-Bijlage GS-Sensornet
CAL-AWACS-2021-011-Vaste Kamercommissie I&W
CAL-AWACS-2021-019-Notitie fijnstof meten met sensoren
025-CAL-AWACS-2021-factsheet luchtruimherziening
026-CAL-AWACS-2021-Kamerbrief stand van zaken onderzoek Schiphol ultrafijnstof
027-CAL-AWACS-2021-overgang Ke Lden
002-CAL-AWACS-2022-voortgang luchtruimherziening
004-CAL-AWACS-2022-Br. uitnodiging GS voor overleg
008-CAL-AWACS-2022 Presentatie Van Ke naar Lden
009-CAL-AWACS-2022-Toezeggingen informatieavond Ke Lden Geilenkirchen
010-CAL-AWACS-2022-Conceptopdrachtoomschrijving evaluatie Commissie AWACS Limburg
011-CAL-AWACS-2022-aanpassing RVO (insprekers)
032-CAL-AWACS-2022-Kamerbrief over advies Gezondheidsraad over UFS 15 september 2021
033-CAL-AWACS-2021-Samenvatting advies Gezondheidsraad risico's fijnstof
018-CAL-AWACS-2022
019-CAL-AWACS-2022.PDF-brief aan staatssecretaris
020-CAL-AWACS-2022-bijeenkomst 19052022
023-CAL-AWACS-2022-brief aan staatssecretaris
024-CAL-AWACS-2022-mediabericht
031-CAL-AWACS-2022-factsheet
039-CAL-AWACS-2022-persbericht bezoek staatssecretaris
038-CAL-AWACS-2022-Brief GS aan PS
048-CAL-AWACS-2022-kamerbrief vliegtuiggeleid
CAL 19.03.22 Brief MinI&W 24jan2019 inzake afwezigheid CAL
CAL 19.06.27 vervolg gezondheidsonderzoek piekbelasting

10.b kamerbrief-over-het-onderzoek-ultrafijn-stof-schiphol
Leden Commissie AWACS Limburg 2019
001-CAL-AWACS-2023-brief interpretatie uitspraken RVS
002-CAL-AWACS-2023-Brief aan staatssecretaris Hitschler Duitstalig
003-CAL-AWACS-2023-Brief aan staatssecretaris Hitschler Engelstalig
006-CAL-AWACS-2023-situatie Duitsland (overleg met Basis)
007-CAL-AWACS-Kamerbrief-IenW-Emissies_door_de_luchtvaart
008-CAL-AWACS-mededeling pho GS luchtkwaliteit

Noot: Voor documenten gemarkeerd met een (*) is de datum van de vergadering toegevoegd om verwarring te voorkomen.

Beschikking samenstelling en taakstelling commissie AWACS (*Stcrt.*, 1990, 33).

Besluit zonering buitenlands luchtvaartterrein Zuid-Limburg (*Stb.* 1995, 38).

Commissie AWACS Limburg (1990). *Reglement van Orde*.

Convenant Defensie (1988). ministerie van Defensie, Gemeente Brunssum. Schinveld.

Simons, P.J.H. (2000). *Verslag van het overleg tussen de heer Bell met gevolg en de Commissie AWACS Limburg d.d. 30 oktober 2000*. Commissie AWACS Limburg.

Simons, P.J.H. (2001). *Notitie historisch dossier onderzoek reactivering AWACS basis en vanaf de basis plaatsvindende operaties*.

Van Eekelen, W.F. (1981). [Brief van de Staatssecretaris van Defensie aan het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Schinveld].

Van Hoof, H.A.L. (7 september, 2000). [Brief van de Staatssecretaris van Defensie aan de Voorzitter van de Commissie AWACS Limburg].

Bijlage A Gesprekspartners

Voor dit onderzoeksrapport is gesproken met:

- Dhr. Achten - Secretaris CAL Provincie Limburg;
- Dhr. Bovy - Coördinator / beleidsmedewerker luchtvaart Provincie Limburg;
- Mevr. Elkerbout - Beleidsmedewerker ministerie van Defensie;
- Dhr. Gabriëls - Gedeputeerde Natuur, Milieu en Erfgoed Provincie Limburg;
- Dhr. Geurts - Burgemeester Gemeente Beekdaelen;
- Dhr. Hendriks - Beleidsambtenaar Gemeente Beekdaelen;
- Dhr. Hermans - Wethouder Gemeente Beekdaelen;
- Mevr. Hermans - Wethouder Gemeente Brunssum;
- Dhr. Kannegieter - Raadslid Gemeente Beekdaelen;
- Mevr. Kern - Bestuursadviseur Gedeputeerde Staten;
- Dhr. Kiffen - Plaatsvervangend Commandant E-3A Component vanaf 17 MRT 23;
- Dhr. Kleuters - Burgerlid Brunssum CAL;
- Dhr. Kockelkoren - Burgerlid Beekdaelen CAL;
- Dhr. Kwast - Beleidsmedewerker ministerie van Defensie;
- Dhr. L'Espoir - Raadslid Gemeente Brunssum;
- Mevr. Offermans - Raadslid Gemeente Brunssum;
- Dhr. Pellemans - Plaatsvervangend Commandant E-3A Component tot 17 MRT 23;
- Mevr. Quadvlieg - Raadslid Gemeente Beekdaelen;
- Dhr. Raes - Raadslid Gemeente Beekdaelen;
- Mevr. Turfboer - Beleidsmedewerker ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

Bijlage B Reglement van orde

<p>Artikel 1</p> <p>In dit reglement wordt verstaan onder:</p> <p>commissie:</p> <ul style="list-style-type: none"> de Commissie AWACS Limburg; <p>leden:</p> <ul style="list-style-type: none"> leden van de commissie (de voorzitter inbegrepen); <p>instellingsbeschikking:</p> <ul style="list-style-type: none"> De beschikking van de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer d.d. 12 februari 1990, nummer 16N9113 DGM/G, inclusief de daarop van toepassing zijnde wijzigingen; <p>voorzitter:</p> <ul style="list-style-type: none"> Het lid van Gedeputeerde Staten van Limburg, belast met de portefeuille van milieuhygiënische aangelegenheden; voorzitter van de commissie; <p>secretaris:</p> <ul style="list-style-type: none"> de daartoe door Gedeputeerde Staten van Limburg aangewezen functionaris; secretaris van de commissie.
<p>Artikel 2</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het lidmaatschap van de commissie neemt een aanvang op het moment dat de daartoe op grond van de instellingsbeschikking bevoegde instantie het lid als zodanig heeft aangewezen. 2. Het lidmaatschap van de commissie eindigt op het moment dat de daartoe op grond van de instellingsbeschikking bevoegde instantie de aanwijzing intrekt en tegelijkertijd een nieuw lid als zodanig aanwijst.
<p>Artikel 3</p> <p>Een lid wordt eerst toegelaten tot de vergadering nadat de voorzitter door de instantie die het betreffende lid heeft aangewezen, schriftelijk van de aanwijzing in kennis is gesteld.</p>
<p>Artikel 4</p> <p>Bij afwezigheid kunnen de leden zich niet laten vervangen.</p>
<p>Artikel 5</p> <p>De voorzitter leidt de werkzaamheden in de vergadering. Hij stelt de agenda vast.</p>
<p>Artikel 6</p> <p>De commissie vergadert als regel afwisselend in het gemeentehuis van Onderbanken en in het gemeentehuis van Brunssum. Voor bepaalde vergaderingen kan de commissie een andere plaats aanwijzen. In buitengewone omstandigheden komt gelijke bevoegdheid toe aan de voorzitter.</p>
<p>Artikel 7</p> <p>De vergaderingen van de commissie worden in het openbaar gehouden. De deuren worden gesloten, wanneer ten minste een vijfde van het aantal leden dat de presentielijst heeft getekend, daarom verzoekt of de voorzitter het nodig oordeelt. De voorzitter beslist vervolgens of met gesloten deuren zal worden vergaderd.</p>
<p>Artikel 8</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De commissie kan omtrent het in een vergadering in beslotenheid behandelde en omtrent de inhoud van stukken, welke aan de commissie worden overgelegd, op grond van een belang genoemd in artikel 4 van de Wet openbaarheid van bestuur geheimhouding opleggen. 2. De geheimhouding wordt zowel door de leden, als door hen die bij de behandeling tegenwoordig waren, als door hen die van de stukken kennis nemen in acht genomen, totdat de commissie haar opheft.
<p>Artikel 9</p> <p>De commissie vergadert zo dikwijls als het door de voorzitter nodig wordt geoordeeld. De voorzitter bepaalt datum en tijdstip van de vergaderingen.</p>
<p>Artikel 10</p> <p>De leden kunnen de voorzitter schriftelijk en met opgaaf van redenen verzoeken een vergadering te beleggen. De voorzitter is verplicht hieraan gehoor te geven wanneer ten minste 3 leden dit verzoek hebben ondertekend.</p>
<p>Artikel 11</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De voorzitter nodigt de leden schriftelijk voor de vergadering uit.

2. De oproep van een vergadering, de agenda en de daarbij behorende voorstellen worden, voor zover deze al niet eerder aan de leden zijn toegezonden en spoedeisende gevallen uitgezonderd, ten minste acht dagen voor de vergadering verzonden.
3. Indien om de vergadering is verzocht door het daarvoor vereiste aantal leden, wordt zij binnen 14 dagen door de voorzitter bijeengeroepen.
4. De voorzitter kan belanghebbenden toestemming verlenen hun mening en/of bezwaren in de plenaire CAL AWACS vergadering kort kenbaar te maken, mits zij voor het begin van de vergadering aan de voorzitter spreekrecht hebben gevraagd en het beoogde onderwerp, naar de mening van de voorzitter, ter zake doende is. De maximale gezamenlijke inspreektijd is 30 minuten. Elke spreker krijgt maximaal vijf minuten het woord. De voorzitter verdeelt de spreektijd evenredig over de sprekers als er meer dan zes sprekers zijn. De voorzitter kan tevens in bijzondere gevallen afwijken van de maximale lengte van de spreektijd en /of gelijklopende onderwerpen samenvoegen tot maximale spreektijd van 10 minuten.

Artikel 12

Ieder lid tekent vóór het aanvangstijdstip van de vergadering in de vergaderzaal de presentielijst. De lijst blijft op de tafel van de secretaris liggen voor ondertekening door later komende leden. Aan het einde van de vergadering wordt de presentielijst door de voorzitter en de secretaris ondertekend.

Artikel 13

1. De vergadering van de commissie wordt niet geopend, voordat blijkt de presentielijst meer dan de helft van het aantal zittinghebbende leden aanwezig is.
2. Indien 15 minuten na het vastgestelde aanvangstijdstip het vereiste aantal leden niet aanwezig is, dan leest de voorzitter de namen van de afwezige leden voor en stelt hij vast, dat de vergadering wegens te geringe opkomst niet wordt gehouden.

Artikel 14

1. Indien op grond van het bepaalde in artikel 13 de vergadering niet wordt geopend, belegt de voorzitter met een tussentijd van ten minste 48 uren een nieuwe vergadering. Deze vergadering wordt binnen 14 dagen gehouden.
2. Op deze vergadering is artikel 13 niet van toepassing. De commissie kan echter over andere onderwerpen dan die waarvoor de ingevolge artikel 13 niet geopende vergadering is belegd alleen beraadslagen en/of besluiten, indien blijkt de presentielijst meer dan de helft van het aantal zittinghebbende leden aanwezig is.

Artikel 15

1. Een lid heeft het recht onderwerpen aan te dragen die naar zijn mening in de vergadering van de commissie aan de orde moeten komen. Een daartoe strekkend voorstel dient ten minste tien dagen voor de dag waarop een vergadering is belegd, schriftelijk en gemotiveerd bij de voorzitter te worden ingediend en door ten minste 2 andere leden te zijn ondertekend. De voorzitter dient het in een dergelijk voorstel aangedragen onderwerp op de agenda te plaatsen.
2. Een voorstel dat niet tijdig of onvoldoende gemotiveerd is ingediend, kan toch door de voorzitter ter behandeling aan de orde worden gesteld, wanneer hij daartoe aanleiding aanwezig acht.
3. In tegenstelling tot het bepaalde in het eerste lid, zal de voorzitter een onderwerp niet op de agenda plaatsen, wanneer de commissie ten aanzien van dat onderwerp in een eerdere vergadering heeft besloten om het betreffende onderwerp niet te behandelen.

Artikel 16

1. Ieder lid is bevoegd om staande de vergadering een voorstel te doen dat betrekking heeft op een aan de orde gesteld onderwerp. Om een voorstel in behandeling te kunnen nemen moet het door ten minste 2 andere leden worden ondersteund.
2. Voordat wordt gevraagd of een voorstel als hiervoor bedoeld wordt ondersteund, stelt de voorzitter het lid in de gelegenheid de strekking van het voorstel beknopt toe te lichten.

Artikel 17

1. De voorzitter is bevoegd, ook staande de vergadering, aan de commissie voor te stellen een onderwerp, dat vreemd is aan de orde van de dag, in behandeling te nemen.
2. De vergadering beslist of en wanneer zodanig voorstel in behandeling wordt genomen.

Artikel 18

1. Het bepaalde in artikel 16 geldt niet met betrekking tot een voorstel van orde.

<ol style="list-style-type: none"> 2. Een voorstel van orde kan door de indiener beknopt worden toegelicht en behoeft, alvorens in behandeling te kunnen worden genomen, de ondersteuning van 2 andere leden. 3. Een voorstel van orde kan uitsluitend de werkzaamheden van de commissie betreffen. In geval van twijfel of het voorstel dit karakter draagt, raadpleegt de voorzitter de commissie.
Artikel 19
Over alle voorstellen heeft een beraadslaging plaats.
Artikel 20
<ol style="list-style-type: none"> 1. Niemand voert het woord dan na het van de voorzitter te hebben verkregen. 2. De voorzitter verleent het woord in de volgorde, waarin het is gevraagd. 3. Van deze volgorde kan worden afgeweken voor het indienen van een voorstel van orde.
Artikel 21
<ol style="list-style-type: none"> 1. Geen lid voert meer dan eenmaal in eerste instantie en/of eenmaal in tweede instantie het woord, tenzij de vergadering hem daartoe verlof geeft. 2. De commissie kan, op voorstel van de voorzitter, bij de aanvang of in de loop van de beraadslaging over enig onderwerp regelen stellen ten aanzien van de spreektijd van de leden. 3. Zodra de toegestane spreektijd is verstreken, nodigt de voorzitter de spreker uit zijn rede te beëindigen. Deze is gehouden terstond aan de uitnodiging gehoor te geven.
Artikel 22
Ieder lid spreekt tot de voorzitter.
Artikel 23
<ol style="list-style-type: none"> 1. Een spreker mag in zijn rede niet worden onderbroken, behalve door de voorzitter. 2. Indien een spreker van het onderwerp afwijkt, brengt de voorzitter dit onder zijn aandacht en roept hem tot de orde. 3. Indien een spreker voortgaat van het onderwerp af te wijken, of niet voldoet aan de uitnodiging van de voorzitter, bedoeld in artikel 21, ontnemt de voorzitter hem het woord.
Artikel 24
De voorzitter zorgt voor de handhaving van de orde in de vergadering van de commissie. Hij kan de vergadering schorsen of sluiten, indien hij dit met het oog op de loop van werkzaamheden of ter handhaving van de orde wenselijk acht.
Artikel 25
Wanneer de voorzitter van oordeel is, dat het onderwerp genoegzaam is toegelicht, stelt hij voor de beraadslaging te sluiten. Over dit voorstel wordt niet beraadslaagd.
Artikel 26
<ol style="list-style-type: none"> 1. Nadat de beraadslaging over een onderwerp is gesloten, wordt tot stemming overgegaan, indien een der leden dat verlangt. Indien de leden geen stemming verlangen, wordt het voorstel geacht te zijn aangenomen. 2. Indien de stemming bij hoofdelijke oproeping moet plaats hebben, brengt ieder lid mondeling zijn stem uit met het uitspreken van het woord "voor" of het woord "tegen" zonder enige bijvoeging. Een stemming heeft plaats naar de volgorde van de vóór de vergadering ondertekende presentielijst. 3. Voor het tot stand komen van een besluit bij stemming is de volstreekte meerderheid van stemmen vereist. 4. Indien in een voltallige vergadering de stemmen staken, wordt het voorstel geacht te zijn verworpen. 5. Indien de stemmen staken in een niet voltallige vergadering wordt het nemen van een besluit uitgesteld tot een volgende vergadering, waarin de beraadslagingen kunnen worden heropend. Wanneer de stemmen in deze vergadering wederom staken, wordt het voorstel eveneens geacht te zijn verworpen. 6. Indien de commissie een schriftelijk advies uitbrengt, bevat dit ook het gevoel van de minderheid.
Artikel 27
<ol style="list-style-type: none"> 1. Van het verhandelde in een vergadering van de commissie maakt de secretaris een verslag. Dit verslag kan worden opgesteld aan de hand van een bandopname van de vergadering. 2. Het verslag wordt in de volgende vergadering van de commissie aan de orde gesteld en ter vaststelling aangeboden. 3. Ten aanzien van de door de leden voorgestelde wijzigingen in de tekst van het verslag wordt door de vergadering beslist. Van eventuele wijzigingen wordt in het verslag van de vergadering, waarin deze zijn aangenomen, melding gemaakt.

4. Van het verhandelde in een besloten vergadering van de commissie maakt de secretaris een afzonderlijk verslag op. Dit verslag wordt in de volgende vergadering van de commissie met gesloten deuren ter vaststelling aangeboden.
Artikel 28
<ol style="list-style-type: none"> 1. In spoedeisende gevallen, ter beoordeling van de voorzitter, kan de commissie schriftelijk worden geraadpleegd. Indien schriftelijke afdoening bij ten minste 3 leden op bezwaren stuit, geschiedt de behandeling van het desbetreffende stuk in de eerstvolgende vergadering van de commissie. 2. Indien een reactie van de leden wordt gevraagd, dan dient voor die reactie een termijn van ten minste zeven dagen te worden gegeven. Indien een kortere termijn wordt gegeven, dient dit door de voorzitter met redenen te worden omkleed.
Artikel 29
De secretaris is in de vergadering van de commissie aanwezig en staat de commissie bij de uitoefening van haar taak bij.
Artikel 30
<ol style="list-style-type: none"> 1. Gedeputeerde Staten van Limburg kunnen een plaatsvervangend secretaris en een functionaris ten behoeve van voorlichting en contacten met derden aanwijzen. Zij vormen samen met de secretaris het secretariaat. Het secretariaat staat onder leiding van de secretaris. 2. Gedeputeerde Staten van Limburg kunnen daarnaast voor ambtelijke bijstand aan de commissie deskundigen op het gebied van ruimtelijke ordening en milieuhygiëne aanwijzen.
Artikel 31
<ol style="list-style-type: none"> 1. Indien de commissie zich door een deskundige buiten de commissie op het gebied van een aan de orde gesteld of te stellen onderwerp wil laten voorlichten, nodigt de voorzitter deze deskundige uit tot het bijwonen van deze vergadering. 2. Wanneer aan de voorlichting door een deskundige buiten de commissie kosten zijn verbonden, dan wordt bedoelde deskundige eerst uitgenodigd, nadat de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer heeft ingestemd met deze kosten en heeft verklaard dat deze kosten ten laste van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer zullen komen, of nadat een ander openbaar lichaam schriftelijk heeft verklaard dat deze kosten voor haar rekening zullen komen. 3. De leden kunnen zich buiten de vergadering door eigen deskundigen laten bijstaan.
Artikel 32
<ol style="list-style-type: none"> 1. De commissie is bevoegd werkgroepen in te stellen en op te heffen. De commissie bepaalt de samenstelling van de werkgroep. Taak en werkzaamheden van de werkgroep kunnen door de commissie nader worden geregeld. 2. De werkgroep brengt op eigen initiatief of op verzoek van de commissie verslag uit omtrent hetgeen door de werkgroep is verricht.
Artikel 33
<ol style="list-style-type: none"> 1. De toehoorders mogen alleen op de daarvoor bestemde plaatsen de vergaderingen bijwonen. 2. Het geven van tekenen van goed- of afkeuring is de toehoorders verboden. 3. De toehoorders moeten zich op een betamelijke wijze gedragen. 4. Tijdens de commissievergaderingen geldt een rookverbod. 5. De voorzitter zorgt dat deze voorschriften worden nageleefd. 6. Wanneer de orde in de vergadering door een der toehoorders op enigerlei wijze wordt verstoord, is de voorzitter bevoegd hem die dit doet of alle toehoorders te doen vertrekken
Artikel 34
De commissie ontvangt afschriften van alle ingekomen brieven.
Artikel 35
<p>Brieven worden zo spoedig mogelijk beantwoord of afgehandeld. Voor zover de beantwoording of afhandeling niet binnen één maand is voorzien, stuurt de secretaris een bericht van ontvangst met de mededeling binnen welke termijn een antwoord of de afhandeling tegemoet kan worden gezien.</p> <p>De afhandeling van de brieven is opgedragen aan de voorzitter en de secretaris.</p> <p>De voorzitter bepaalt of een brief direct, of eerst na overleg met de commissie zal worden afgehandeld.</p>
Artikel 36
<ol style="list-style-type: none"> 1. De brieven die van de commissie uitgaan worden door de voorzitter en/of de secretaris ondertekend. 2. De leden van de commissie ontvangen afschriften van alle uitgaande brieven.

Artikel 37

In de gevallen, waarin dit reglement niet voorziet of waarin omtrent de betekenis van een bepaling verschil van opvatting bestaat, beslist de voorzitter, gehoord de commissie.

Bijlage C Instellingsbeschikking (1990)

Artikel 1
Er is een Commissie AWACS Limburg.
Artikel 2
In de Commissie hebben zitting:
<ol style="list-style-type: none"> a. Het lid van het College van Gedeputeerde Staten, belast met de portefeuille van milieuhygiënische aangelegenheden, voorzitter, tevens lid; b. Een lid, aan te wijzen door en uit het College van Gedeputeerde Staten, vicevoorzitter, tevens lid; c. Twee leden, aan te wijzen door de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer; d. Twee leden, aan te wijzen door de Minister van Defensie; e. Een lid, aan te wijzen door de Commandant van de vliegbasis Teveren-Geilenkirchen; f. Drie leden, te weten de burgemeester van de gemeente Brunssum en twee door het College van Burgemeester en Wethouders van Brunssum aan te wijzen vertegenwoordigers; g. Vier leden, te weten de burgemeester van de gemeente Onderbanken en drie door het College van Burgemeester en Wethouders van Onderbanken aan te wijzen vertegenwoordigers.
Artikel 3
<ol style="list-style-type: none"> 1. De vertegenwoordiging in de Commissie van de gemeente Brunssum dient te bestaan uit: <ol style="list-style-type: none"> a. de burgemeester van de gemeente; b. een door het College van Burgemeester en Wethouders aan te wijzen vertegenwoordiger van de Gemeenteraad uit de Gemeenteraad van Brunssum; c. een door het College van Burgemeester en Wethouders aan te wijzen vertegenwoordiger van omwonenden. 2. De vertegenwoordiging in de Commissie van de gemeente Onderbanken dient te bestaan uit: <ol style="list-style-type: none"> a. de burgemeester van de gemeente; b. twee door het College van Burgemeester en Wethouders aan te wijzen vertegenwoordigers van de Gemeenteraad uit de Gemeenteraad van Onderbanken; c. een door het College van Burgemeester en Wethouders aan te wijzen vertegenwoordiger van de omwonenden. 3. De aanwijzing door het College van Burgemeester en Wethouders als bedoeld in het eerste lid en tweede lid, onderdelen b en c, kan te allen tijde worden gewijzigd of ingetrokken.
Artikel 4
<ol style="list-style-type: none"> 1. De Commissie heeft tot taak de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer te adviseren ter zake van de toepassing van Hoofdstuk VIII (Andere geluidzones) van de Wet geluidhinder 2002, artikel 130 Wet geluidhinder voor gebieden in Limburg waar ernstige geluidhinder ten gevolge van vliegtuigen van de vliegbasis Teveren-Geilenkirchen optreedt. 2. De Commissie brengt advies uit aan de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer alsmede de Minister van Defensie over de maatregelen en voorschriften ter vermindering van de geluidhinder en eventuele andere hinderfactoren op Nederland grondgebied rondom het luchtvaartterrein Teveren-Geilenkirchen. De Commissie is bevoegd de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer alsmede de Minister van Defensie ongevraagd voorstellen te doen. 3. De Commissie verstrekt in voorkomende gevallen informatie en geeft voorlichting met betrekking tot de geluids-(hinder-)aspecten van het gebruik van het luchtvaartterrein. 4. De Commissie kan zich doen voorlichten door deskundigen buiten de Commissie.
Artikel 5
<ol style="list-style-type: none"> 1. De Commissie stelt een reglement van orde op. 2. In dit reglement kunnen regels worden gesteld met betrekking tot onderwerpen als de vervanging van commissieleden bij afwezigheid, de vergaderfrequentie, alsmede de openbaarheid van vergadering en notulen.
Artikel 6

1. Het secretariaat is samengesteld uit een secretaris, een plaatsvervangend secretaris en een functionaris ten behoeve van voorlichting en contacten met derden. Het geheel staat onder leiding van de secretaris.
2. De secretaris wordt aangewezen door het College van Gedeputeerde Staten van Limburg.
3. De plaatsvervangend secretaris en de functionaris ten behoeve van voorlichting en contacten met derden worden aangewezen door het College van Gedeputeerde Staten van Limburg. Daarnaast kunnen voor ambtelijke bijstand aan de Commissie AWACS door Gedeputeerde Staten deskundigen op het gebied van de Ruimtelijke Ordening en Milieuhygiëne worden aangewezen.

Artikel 7

4. De kosten van het secretariaat en de vergadering komen ten laste van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, voor zover deze door de Minister van Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer bij declaratie zijn ingediend en goedgekeurd.
5. De kosten inzake de voorlichting door deskundigen buiten de Commissie, als bedoeld in artikel 4, komen slechts ten laste van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer voor zover de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer vóóraf met de kosten heeft ingestemd.

Artikel 8

Deze beschikking treedt in werking op de eerste dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin het wordt geplaatst.

Bijlage D Enquête

Welkom

Hartelijk welkom bij deze enquête ten behoeve van de evaluatie van de Commissie AWACS Limburg (hierna: CAL). SEO Economisch Onderzoek voert deze evaluatie uit. In dit kader heeft u mogelijk ook al deelgenomen aan een gesprek met de onderzoekers van SEO. Het doel van deze korte enquête is om betrokkenen en belanghebbenden de gelegenheid te geven om anoniem informatie te delen met de onderzoekers van SEO over de CAL. Mocht u dat wensen kunt u uw persoonsgegevens invullen zodat wij contact met u kunnen opnemen.

Hoe worden mijn data verwerkt?

De onderzoekers van SEO gaan zorgvuldig om met uw antwoorden en verwerken alle gegevens conform de algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Uw antwoorden worden op een afgeschermd server bewaard en slechts voor dit onderzoek benut. In het SEO-rapport zullen uw antwoorden nooit te herleiden zijn naar een persoon of organisatie.

Vragen of opmerkingen?

Voor meer informatie over (de achtergrond van) deze enquête kunt u contact opnemen met SEO Economisch Onderzoek via Erik Brouwer (e.brouwer@seo.nl) en/of Nard Koeman (n.koeman@seo.nl). Alvast dank voor uw medewerking aan het onderzoek.

Klik op 'Volgende' om de enquête te starten.

--

1. In deze evaluatie van de CAL staan drie onderwerpen centraal:

A. De **wettelijke nalevingsfeer**

Heeft u wel eens signalen ontvangen dat de CAL niet functioneert zoals wettelijk bedoeld? Of wordt er wel eens afgeweken van het reglement van orde of de instellingsbeschikking? Licht uw antwoord toe.

B. De **tevredenheidssfeer**

Bent u (on)tevreden over het functioneren en/of de effectiviteit van de CAL? Laat hieronder weten waarom.

C. De **adviseringsfeer**

Mocht u tips hebben hoe de CAL in de toekomst beter georganiseerd kan worden, dan horen wij dat graag. Daarbij kunt u bijvoorbeeld denken aan de samenstelling, de werkwijze of de uit te voeren taken.

D. **Overig:** heeft u andere opmerkingen die voor de onderzoekers van belang zijn voor deze evaluatie?

Achtergrondgegevens:

1. Bent u bereid om aan te geven of u (ooit) lid bent (geweest) van de CAL? (Optioneel)
[a & b meerdere antwoorden mogelijk, c en d exclusief]
 - a. Ja, ik ben op dit moment lid van de CAL
 - b. Ja, ik ben in het verleden lid geweest van de CAL
 - c. Nee, ik ben geen lid van de CAL (geweest)
 - d. Dat wil ik niet zeggen

2. Mocht u naar aanleiding van deze enquête wensen dat wij contact met u opnemen dan kunt u hieronder uw gegevens achterlaten (Optioneel).
 1. Aanhef [Dropdown, antwoordcategorieën: heer/mevrouw, niet verplicht]
 2. Achternaam: [Open tekstveld, niet verplicht]
 3. Telefoonnummer: [Open tekstveld, niet verplicht]
 4. Mailadres: [Open tekstveld, niet verplicht]

3. Heeft u naar aanleiding van deze enquête nog vragen of opmerkingen? (Optioneel)

Indien u op 'Volgende' klikt worden uw antwoorden verzonden.

Hartelijk dank voor uw medewerking

“De wetenschap dat het goed is.”

SEO Economisch Onderzoek doet onafhankelijk toegepast onderzoek in opdracht van overheid en bedrijfsleven. Ons onderzoek helpt onze opdrachtgevers bij het nemen van beslissingen. SEO Economisch Onderzoek is gelieerd aan de Universiteit van Amsterdam. Dat geeft ons zicht op de nieuwste wetenschappelijke methoden. We hebben geen winstoogmerk en investeren continu in het intellectueel kapitaal van de medewerkers via promotietrajecten, het uitbrengen van wetenschappelijke publicaties, kennisnetwerken en congresbezoek.

SEO-rapport 2023-116

ISBN 978-90-5220-341-6

Informatie & Disclaimer

SEO Economisch Onderzoek heeft op de verkregen informatie en data geen onderzoek uitgevoerd dat het karakter draagt van een accountantscontrole of due diligence. SEO is niet verantwoordelijk voor fouten of omissies in de verkregen informatie en data.

Copyright © 2023 SEO Amsterdam.

Alle rechten voorbehouden. Het is geoorloofd gegevens uit dit rapport te gebruiken in artikelen, onderzoeken en collegesyllabi, mits daarbij de bron duidelijk en nauwkeurig wordt vermeld. Gegevens uit dit rapport mogen niet voor commerciële doeleinden gebruikt worden zonder voorafgaande toestemming van de auteur(s). Toestemming kan worden verkregen via secretariaat@seo.nl.

Roetersstraat 29
1018 WB Amsterdam

+31 20 399 1255
secretariaat@seo.nl
www.seo.nl